

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJEL 10-TŐL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETESI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGÓ.
HAVONTA 5 P 20 FILLÉR.

8 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVII ÉVFOLYAM 207 SZÁM

Huszár bravurnak

Ismerjük a magyar történelemben azokat a fegyvertényeket, melyek elkövetői halálmegegyező bátorsággal ámulatba ejtették a világot. Valahogy ezekhez a huszárbravúrokhoz hasonlíthatjuk azt a tettet, melyet nem kevés ámulatára a vén Földnek vasárnap éjjelkor mondott világgá a rádió. Senki se merete volna már hinni, arra meg egyenesen gondolni se mert senki, hogy így is lehet!

A lehetetlen azonban megtörtént.
A kivihetetlennek látszó nagy eset egyszerűen fegyvertényé magasztosult és a férfi kiszabadította a férfit, bizonyosat tévén arról, hogy a barátság és hűség minden poklokot keresztül kötelező.

Közelező és erőteljes.
Ott, ahol már kézben tartották a győzelem egyik ágát, ott, hol már arról tanácskoztak, hogy milyen eszközökkel álljanak bosszút, most leeseit állal arról kell, hogy gondolkodjanak, hogyan viseljék el azt a csúfságot, ami megeseit rajtuk.

Egészen bizonyos, hogy ezen a bravúron még a legádázabb ellenség és ellenfél is mosolygós derűvel tér napirendre, mint olyan dolgra, ami egy kis üdülést is ad az embertelenségben.

Mosolyognak azok is, akiknek fogcsikorgatva sírniuk kellene, mert nem lehet ettől a nemes csintől megtagadni az elismerést és az emberfeletlen önzellen nemességét.

Mi, akiknek a történelme hasonló esetekkel van tele, mi elismeréssel és nem kevés örömmel gondolunk arra, hogy ilyen jól sikerült.

Kevés beszéd, de nagy tettek jellemzik a férfiak életét ma is.

Az bizonyos, hogy dobbal verebet fogni nem lehet. Az, aki rókára vadászik, jól hordozza a horgot különben ő esik csapdába. Oh, tudnánk idézetek hosszú sorával kedveskedni azoknak, akik most hosszú orral látják fejüket a megtörtént nagy eset előtt. Letagadni nem lehet. A fogoly szabad, szabadabb, mint a madár és ez a szabad „rab” tudja, hogyan használja fel szabadságát.

Husz esztendőn keresztül eléggé bebizonyította, hogy férfi a talpán és mindig megtalálja az utat a tetekhez. Most aztán különben is minden oka megvan arra, hogy a tettek embere legyen.

Mi bevallhatjuk minden gondolkodás nélkül, hogy ez a bravúros fegyvertény feier egy kisebb, sőt talán egy nagyobb győzelemmel. Ott, ahol ilyesmire képes a bajtársiaság, ott nagyon, de nagyon ügyellenek azok, akik játszanak okának a tűzzel.

Nem vitás, hogy ennyire nem lepte volna meg az ellenfelet az se, ha mondjuk máról hoinapra Szicíliát foglalták volna vissza. Sőt, valahogy ez természetesebb és időszerűbb lett volna, mint mondjuk egy tüzszálat kiemelni a nagy

Az elmúlt 20 év legnagyobb történelmi szenzációja: MUSSOLINI KISZABADÍTÁSA

Badoglio agyon akarta lövetni a Ducét -- Róma örömmámorban -- A Führer magas kitüntetésben részesítette Mussolini kiszabadítóit -- Balkán megtámadására készülnek az angolszászok -- Megtartják a Rooseveltt--Churchill--Sztalin találkozót -- Nagy csata Nápoly térségében -- A németek bevonultak Tiranába

A német repülők elsüllyesztették az olasz flottaparancsnokság vezérhajóját

A NAPISEMENYEK ELEN MUSSOLINI KISZABADÍTÁSÁNAK HIRE ÁLL. Német jelentés nyomán lett köztudomású, hogy német ejtőernyősök és fegyveres SS emberek rajtaütéssel kiszabadították a Ducét és ezzel meghiusult Badoglio-kormányának az a megállapodása, hogy Mussolini kiszolgáltassák az angoloknak és amerikaiaknak. Hír szerint Hitler maga dolgozta ki a kiszabadítás tervét, amelyet bravúros rajtaütéssel hajtottak végre a vállalkozók. Szicília szigetéről egy sziklabarlangból szabadították ki a német ejtőernyősök Mussolini, akit azután repülőgépen szállítottak el. A hír Németországban nagy örömet keltett és Olaszország legelőbb helyén is nagy tüntetés volt Mussolini és a fasiszta aralom mellett és sokhelyen felhangzott a Giovinetta. A kiszabadítás híre Londonban és amerikai körökben kinos hatást keltett. London szerint Mussolini kiszabadítása a háború legakrabább és legnevezetesebb hőstette.

MUSSOLINI KISZABADÍTÁSÁNAK JELENTŐSÉGET és következményét még nem is lehet áttekinteni de az kétségtelen, hogy igen nagy katonai és politikai kihatással bír. Olaszországban különösen mely benyomást keltett a hír, éppen akkor, amikor a fegyvertények egyezmény kemény részletei ismeretesebbé váltak. Mussolinival együtt több fasiszta vezetőembert is kiszabadítottak és ez különösen az olasz helpolitikai szempontból bír jelentőséggel a jövőt illetően, különösen, ha Mussolini aktivitásba lép munkatársával együtt.

AZ OLASZ FEGYVERLETETELT megelőző fegyverszüneti feltételeket vasárnap közzétették. Általános megállapítás, hogy a feltételek sokkal szigorúbbak és keményebbek, mint amilyet Hitler szabott meg a francia összeomlás után. A német vezér nem követelt teljes megadást, a francia

flottát is meghagyta, sőt önálló francia államot is hagyott, nem kívánt átpartolást, pedig Franciaország katonailag teljesen le volt győzve. — Olaszország sokkal súlyosabb feltételeket kapott.

AZ OLASZ BELPOLITIKAI HELYZET még nem nyugodott meg. — Északolaszországban kommunista lázadási kísérletet törtek le és több olasz gyárvárosban mozgolódnak a kommunisták. Milánóban, Torinóban terrorszervezeteket is alakítottak. A zendülés nagyarányú volt és hírszerint az angolok és amerikaiak jóakarató támogatását is kérésbe helyezték. A német és a német csapatokhoz tartozó olasz kötelékek verék le a felkelést és állították helyre a rendet, a polgári közbiztonságot.

AZ OLASZORSZÁGI KATONAI HELYZET KEZD MEGSZILARDULNI. A felvonulás megtörtént, a németek villámgyorsan vették birtokba a fontos pontokat és az angolszászok nem tudják kiszélesíteni a partraszállási hídfőket. A helyzet most a következő: a németek erős utóvédharcokat folytatnak Salerno és Nápoly körül, ahol az angolszászok további erősítéseket tettek partra. A német hátráltató akciók nyomán az angol előnyomulás igen lassú és nagy áldozatokkal jár. Nápoly körül, Salernónál igen kemény a német ellenállás és hatalmas veszteséget okoz az angolszászoknak úgy a harc folyamán, mint az utánpótlás, hajók elpusztításánál. Nápoly körül erős küzdelem alakult ki. Az angol csapatok az olasz fegyvertétel követelményeképpen megszállták korábban Tarantót, újabban Brindisit és Bariét és innen szeretnék tovább folytatni a hadműveleteket Albánia irányában, a Balkán felé. Annak idején Olaszország is innen folytatta a hadműveletet Albánia ellen. Salerno és Nápoly között Kasselring német csapatai meghiusították a partraszállt két angolszász oszlop egyesülését és

a gyors német visszautérés és ellenállás mely benyomást keltett Eisenhower főhadiszállásán is. Megelőző és igen kemény lett a légiháború az olasz harcterekén.

A KELETI ARCUNALON 11. HETE TART A SZOVJET OFFENZÍVA. Nagy német elhárító sikerről érkezik hír Novorosijszknál, ahol a partraszállt szovjet erőket semmisítették meg. Feléledt a harc a kubáni hídfőnél, de a nagy veszteségek mellett összeomlott a szovjet újabb próbálkozása. A középső és északi szakaszon is fokozódnak a harcok. Elmulott a szovjet nagy nyári offenzívájának tizedik hete és újból csak azt lehet látni — írja Sertorius százados katonai szakíró —, hogy a szovjet nem tudja elérni célját, oly hadműveleti áttörést, amelynek döntő kihatása lenne a háború kimenetelére. Az őszi esőzés előtt a szovjet minden erőfeszítése kudarcba fog

fuladni.

ÖSSZEFOGLALONKBAN MÉG PAR ERDEKES HIRT KELL felemlitenünk. Bolgár csapatok vonultak be Albániába és vették át az addig olaszoktól megszállt területeket. A horvát csapatok is folytatják a nagyobb területek megszállását és hír szerint Isztriát is Horvátországhoz csatolják. Es még egy hír: Hír szerint Eisenhower elnökjelölt lesz az 1944. évi amerikai elnökválasztáson, a köztársaságiak jelölnék őt.

DANIÁBAN FELFÜGGESZTIK AZ OSTROMÁLLAPOTOT. A stockholmi lapok olyan értesüléseket közölnek, hogy Dániában szeptember hó 15-én valószínűleg felfüggesztik az ostromállapotról szóló rendelkezéseket. Ez annak tulajdonítható, hogy súlyosabb szabotázsselekmények az utóbbi napokban már nem történtek és nyugalom uralkodik az országban.

Német ejtőernyősök s a fegyveres SS emberei rajtaütéssel kiszabadították a Ducét

Berlin, szeptember 13. (Külföldi jelentés.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

Német ejtőernyős csapatok és a biztonsági szolgálat, valamint a fegyveres SS emberei vasárnap vállalkozást hajtottak

végre az áruló-csoport által fogságban tartott Duce kiszabadítására. A rajtaütés sikerült. A Duce szabad. Ezzel meghiusult a Badoglio-kormányának az a megállapodása, hogy a Ducét kiszolgáltassák az angoloknak és amerikaiaknak. (MTI)

Hitler maga dolgozta ki a Duce kiszabadításának tervét?

Berlin, szeptember 13. (NST) Mussolini kiszabadításának híre a legnagyobb szenzáció erejével hatott Berlinben. A német rádió a késő esti órákban tette közzé a hírt, kevéssel a nyilvános helyiségek zárórája előtt. Mindenütt lelkes tüntetések voltak és az emberek másról

sem beszéltek, mint erről az eseményről. Különösen az ejtőernyős csapatok harcbevételére ragadta meg a közönség fantáziáját. Abból a körülményből, hogy Mussolini kiszabadításának híre a vezéri főhadiszállás adta ki, arra következtettek, hogy Hitler Adolf személyesen

olasz föld termékei közül. Vagy egyetlen, de biztosan meghatározott halat kifogni az olasz vizekből.

Felvillanyozva állunk a nemes tett előtt és várjuk, hogy mikor jöhet még ennél is nagyobb meglepetése az igaz katonáknak.

Nem kell itt se dicséret, se elismerés, mert az ilyen tettek önmaguk helyett is beszélnek éppen eléggé, úgy visszhangzik bele a kerek föld. Nem nehéz elképzelni az ellenfelet és ellenségek sorá-

nak lelkiállapotát, de bele tudjuk élni magunkat a megcsalott és becsapott népek lelki hangulatába, ahol tegnap este óta visszhangzik ismét annak az Embernek a nevével a világ, akivel szemben mi is mindig a legnagyobb elismerés és szeretet szavával vallottuk, hogy igaz barátunk.

Igaz barátunk és megértő fegyvertársunk. Szabadsága, kiszabadulása mindnyájunk öröme történt. Van sors és a sorsok felett több

mint végzet vezet az emberek életének folyását, a Gondviselés, akit mi hittel és lelkes odaadással Istennek vallunk.

Gondviselés nagyszerű összehozása nélkül ezt a tettet elkövetni aligha sikerült volna. Ott azonban, ahol erős a szív, nagy az akarat és tiszta a szándék, a Gondviselés is szívesen segít az ember.

Le a kalappal és valljuk be, hogy az ilyen üdítő események, az ilyen férfias bátorságot kivívó tettek nagyon kedvünk szerintiek, mert az

embert mutatják meg a maga embereiségében ebben az embertelenségben is, amit ma folytat ember ember ellen.

A történelem valóban feljegyzte ezeket a tetteket és a jövő szűz világ se fog megelégedni arról, amit a világegésben a személyes bátorság, hősiesség és bravúros vitézi tett vitt véghez, mert éppen ezek a tettek őrzik meg igazában a mai ember lelkének hű képét. (Sz.)

dolgozta ki a tervet.
Tokió, szeptember 13. (Német TI) Tomokazu Horri, a kormány szóvivője kijelentette, hogy a Mussolini kiszabadításáról szóló híradás nagy örömmel töltötte el a japán népet. (MTI)

Róma ujjongva ünnepelte a Ducét

Róma, szeptember 13. (Német TI) Rómában az éjszaka a német véderő hangszórós gépeivel adták tudtul a Mussolini kiszabadításáról szóló hírt. Rövid idő alatt hatalmas tömeg gyűlt össze a Piazza Veneziaán az alatt az erkély alatt, amely-

Berlin, szeptember 13. Illetékes német helyről tájékoztatásul a következőket közlik: Mini illetékes helyen mondják, Mussolini kiszabadítóinak sikerült még más vezető fasiszta személyiségeket is kiszabadítani.

ről Mussolini annyiszor szólott a néphez. A tömegből újból és újból felharsant a régi csatakiáltás: Duce, Duce! Milánóban és Torinóban is nagy lelkesedéssel fogadták a kiszabadítás hírének. (MTI)

Badoglio agyon akarta lövetni Mussolinit

Berlin, szeptember 13. (Német TI) A Duce Badoglio tábornagy ama parancsa ellenére, hogy a kiszabadításra irányuló kísérletnél a Ducet agyon kell löni, — a vasárnapi vállalkozásnál nem sebesült meg.

Berlin, szeptember 13. (Német TI) A Führer magas kiüntetésben részesítette a biztonsági szolgálat, az SS alakulat és az ejtőernyős csapatok ama tagjait, akik Mussolinit kiszabadították. (MTI)

Mussolini szabad olasz területen

Chiasso, szeptember 13. (Bud. Tud.) Eddig meg nem erősített jelentések szerint a német ejtőernyős csapatok Mussolinit Szicília szigetén Palermó közelében lévő egyik helységből

szabadították ki. Mussolinit Badoglio, illetve az olasz király utasítására szállították ebbe a helységbe Rómából. Mussolinit légi úton szállították kiszabadulása után olasz területre.

Mussolini kiszabadításának óriási politikai jelentősége

Berlin, szeptember 13. (MTI) Ma a Wilhelmstrassen Mussolini kiszabadítását jelölik meg az utóbbi napok legnagyobb jelentőségű politikai eseményének. Ennek hatását az olaszországi helyzet további alakulására vonatkozóan e pillanatban még megközelítően sem lehet megítélni, bár a Wilhelmstrassen nem csinálnak titkot abból, hogy Mussolininek az aktív politikai életbe való visszatérése óriási jelentőségű lehet. A napokkal ezelőtt megalakult nemzeti fasiszta kormány névsorát egyébként most már mindaddig nem hozzák nyilvánosságra, amíg Mussolini személyesen nem foglal állást a kormány megalakulásával összefüggő kérdésekben.

Mussolini kiszabadításának körülményeit még nem hozták nyilvánosságra. Erre vonatkozóan hivatalos közlést valószínűleg még a hétfői nap folyamán fognak közzé tenni. A Duce kiszabadítását mint napi eseményt a Wilhelmstrassen úgy értelmezik, mint az elmúlt 20 esztendő legnagyobb szenzációját, amelyet nagyszerű lendülettel kezdeményeztek és különösen kalandos módon a legnagyobb bátorsággal és ügyességgel vittek véghez.

Amsterdam, szeptember 13. (Német TI) Az angol hírszolgálati iroda közli, hogy Mussolini kiszabadítása kétségkívül a mostani háborúnak egyik legvakmerőbb és legnevezetesebb hőstette. (MTI)

A Führer és a Duce telefonbeszélgetése

Berlin, szeptember 13. (MTI) A Német Távirati Iroda értesülése szerint a Duce kiszabadulása után azonnal beszélt a Führerrel telefonon. Nehéz szavakkal kifejezni azokat az érzelmeket, amelyek áthatották a

Führert és a Ducét ennél a történelmi jelentőségű beszélgetésnél. A Duce ezután családjához ment, amelyet a SS biztonsági szolgálat szintén kiszabadított száműzetéséből.

Újabb részletek Mussolini kiszabadításáról

Berlin, szeptember 13. (MTI) A Német Távirati Iroda a következő részletekről értesül a Duce kiszabadításáról:
A vállalkozást, amely oly nagy feltűnést keltő eredménnyel járt, az SS biztonsági szolgálat és az ejtőernyősök különleges alakulata nagy nehézségek közepette hajtott végre. Badoglio kormánya a Duce tartózkodási helyét rendkívüli intézkedésekkel minden körülmé-

nyek között szerette volna titokban tartani. Ezért, hogy a Duce fogságának helyét senki meg ne tudja, azt július 25. óta többször változtatta. Az utóbbi időben minden második, harmadnap új börtönbe, kaszárnyába, szigetre és hadihajókra hurcolták. Őrizetere állandóan nagy katonai kötelekeket rendeltek, amelyeket szintén szabályszerűen cserélgettek. Közvetlenül a Ducera egy carabinieri kötelek ügyelt fel, amely azt a parancsot kapta, hogy Mussolinit kiszabadítására irányuló kísérlet esetén azonnal agyonlője. Csak a legutóbbi napokban si-

GYOMORSAVTULTENGÉSSEN SZENVEDŐ SZELLEMI MUNKA-SOKNAL, ELDUGULT NEURASTENIAS EGYENEKNEL ES ARANYERES HYPOCHONDRIAS EMBEREKNEL reggelenként felkeléskor egy-egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviznek sokszor igen jótékony hatása van. Kérdezze meg orvosát!

került a Duce elhurcolásának körülményeit oly pontosan megállapítani, hogy ismeretessé váltak nemcsak régebbi tartózkodási helyei, hanem akkori elhelyezése is. Végül pontosan megállapították, hogy a Ducét egy teljesen megközelíthetetlen hegyre vitték és ott szigorú őrséggel őriztették. Ez a megállapítás indította el a vállalkozást, amelynek végrehajtását egy osztraki születésű, kiváló SS főrohamvezető irányította.

CSANGKAISEK LETT CSUNGKINGI KINA ELNÖKE

Lisszabon, szeptember 13. — Mint az angol hírszolgálati iroda Csungkingből jelenti, a központi végrehajtóbizottság hétfőn Csangkaisek tábornokot Kína köztársasági elnökévé választotta. (MTI)

Amsterdam, szeptember 13. (Német TI) Az angol hírszolgálat csungkingi jelentése szerint Kína egész kormányhatalmát Csangkaisekre ruházta át.

A NEMETEK ELSŐLYESZTETEK AZ OLASZOK VEZÉRHAJÓJÁT

Berlin, szeptember 13. (MTI) Mint a Német Távirati Iroda értesül, a német repülők által Szardinia vizére elsüllyesztett „Róma” nevű olasz csatahajó 35.000 tonna tartalmú volt és 1940-ben eresztették vízre. A „Róma” az olasz flottafőparancsnokságnak vezérhajója volt.

A NEMETEK BEVONULTAK AZ ALBAN FŐVÁROSBA

Berlin, szeptember 13. (Német TI) Anémet gépesített csapatok szeptember 10-én bevonultak Tiranába, Albánia fővárosába. A lakosság nagy tömegben sereglött össze bevonulásuk útonalján. A lakosság sorfala között bevonuló német csapatokat az albánok rokonszenvvel fogadták.

Az olasz kötelek átadták nehézfegyvereiket. A német véderő Albánia hadászatiilag fontos helyét mindenütt zavartalanul megszállta. A repülőtereken és a fontos városokban kívül a védelmi szempontból jelentős hadiállások és hágutak is német kézen vannak. (MTI)

ÚJABB CSATLAKOZÁSOK A NÉMET CSAPATOKHOZ

Berlin, szeptember 13. (Német TI) Az északgörögországi olasz kötelek lefegyverzése folyamán az egyik olasz hadtest hozzájárult a megadásához és kötelezte magát, hogy tovább is gondoskodik a rend fenntartásáról. Korinthosznál az olasz kötelek késznek nyilatkoztak, hogy Németország oldalán tovább harcoljanak. A peloponézosi félszigeten is surlódás nélkül történhetett az olasz csapatok lefegyverzése. Több egység, főképpen a fasiszta milícia tagjai csatlakozott a németekhez és egyben a fasiszta ellenkormányhoz.

Montenegróban a német csapatok folytatják előrenyomulásukat az albán partok felé. Sok fekeleinges zászlóalj csatlakozott a német csapatokhoz. Az egyik albán kikötővárosban sikerült egy német századnak hét olasz hajót biztonságba helyezni, mielőtt el tudták volna süllyeszteni azokat. A kikötőt is sikerült német kézbe venni. (MTI)

Meg lesz a Roosevelt—Churchill—Sztalin találkozó

Washington, szeptember 13. (Bud. Tud.) Hírelt érdemlő washingtoni részről közlik, hogy Churchill meghosszabbítja tartózkodását az Egyesült Államokban, mert most már biztos a Roosevelt, Churchill, Sztalin közötti hármás értekezletnek a legközelebbi időben való megtartása. (MTI)

Stockholm, szeptember 13. (MTI) A Szovjetunióval való szorosabb politikai együttműködés kilátásait, mint a Dageris Nyheter washingtoni levelezője jelenti, Washingtonban ma ismét valamivel kedvezőtlenebbül ítélik meg, mint néhány nappal ezelőtt, amikor Churchill, Roosevelt és Sztalin közeli találkozásáról beszéltek.

Chiasso, szeptember 13. (Bud. Tud. Wallace, az Egyesült Államok alelnöke kijelentette, mielőtt Rooseveltet jelölnék a békeértekezlet háború utáni elnökévé, meg kell szerezni Churchill, Sztalin és Csangkaisek hozzájárulását. Wallace kijelentette továbbá, hogy örömmel vennék, ha Rooseveltet 1944-ben ismét elnökké választanák, hogy a szövetséges nemzetek békeértekezletét vezethesse.

Chiasso, szeptember 13. (Bud. Tud. Wallace, az Egyesült Államok alelnöke kijelentette, mielőtt Rooseveltet jelölnék a békeértekezlet háború utáni elnökévé, meg kell szerezni Churchill, Sztalin és Csangkaisek hozzájárulását. Wallace kijelentette továbbá, hogy örömmel vennék, ha Rooseveltet 1944-ben ismét elnökké választanák, hogy a szövetséges nemzetek békeértekezletét vezethesse.

Elkeseredett csata Nápoly körül

Berlin, szeptember 13. (Interinf) Charkovtól nyugatra erős záporok kissé befolyásolták ugyan a harcmozdulatokat, de az időjárás itt még nem okozott maradvány módosulásokat. A rendkívül száraz nyár anynyira megszilárdította a közlekedési útvonalakat, hogy azok még hetekig járhatók maradnak. Csak a kubáni hídrónél vannak máris rosszabb állapotban az utak. A Kubán első folyásánál megáradt, ami nem illik bele a nagy szovjet támadás tervébe.

Berlin, szeptember 13. (Interinf) Charkovtól nyugatra erős záporok kissé befolyásolták ugyan a harcmozdulatokat, de az időjárás itt még nem okozott maradvány módosulásokat. A rendkívül száraz nyár anynyira megszilárdította a közlekedési útvonalakat, hogy azok még hetekig járhatók maradnak. Csak a kubáni hídrónél vannak máris rosszabb állapotban az utak. A Kubán első folyásánál megáradt, ami nem illik bele a nagy szovjet támadás tervébe.

A boisevistáknak a Kaukázus nyugati nyulványából Novorosszjszk felé tett előretérései a német fő védelmi vonalak előtt nagy veszteség mellett fennakadtak. Különösen sok boisevista halott van Novorosszjszknál: a vízbefuadtakkal együtt csak vasárnap legalább 5000 ember.

A boisevistáknak a Kaukázus nyugati nyulványából Novorosszjszk felé tett előretérései a német fő védelmi vonalak előtt nagy veszteség mellett fennakadtak. Különösen sok boisevista halott van Novorosszjszknál: a vízbefuadtakkal együtt csak vasárnap legalább 5000 ember.

Kirovtonál délnyugatra a boisevisták eredmény nélkül kísérelték meg a német állások áttörését. A harcokban a Leningrád körül vont zárógyűrű északi részén nagyobb tüzéségi csapatokat támadtak a boisevisták. (MTI)

Az angolszászok a Balkán megtámadására készülnek

Besel, szeptember 13. (Bud. Tud.) A National Zeitung a középkeleti angolszász főhadiszállásról jelenti: Brindisi mindinkább mint központ kerül előtérbe, amelyről esetleg támadás indul a Balkán ellen. A középkeleti főhadiszálláson már ismeretessé vált, hogy a szövetségesek biztosították maguknak egyes olyan támaszpontokat, amelyekről annak idején Olaszország folytatta a hadjáratát Albánia és Görögország ellen.

Altalában megjegyezhető, hogy Cunningham tengernagy személyes parancsnoksága alatt a brit tengeri haderők igen jelentős flotta mezdulokat hajtottak végre az Ioni-tengeren. Egyes egységek már az Adriai tengeren tevékenykednek. A szövetségesek légi haderőjében azon van, hogy a Brindisi-Tarantói Bari háromszögben megteremtsek a Balkán-szárny elleni támadás előfeltételeit.

A megáradt Kubán folyó hátráltatja a szovjet támadását

Berlin, szeptember 13. (Bud. Tud.) A Salernónál lévő brit és amerikai csapatok hadiszállásáról jelenti, hogy hétfőn kora reggel Nápoly körül jelentős méretű csata kezdődött. Az angolszász jelentések hozzáfűzik, hogy határozott német ellentámadásba léptek azok a szövetséges csapatok, amelyek Safernóból nyomulnak előre, hogy Nápolytól keletre lévő partraszállt csapatokkal egyesüljenek. Kesselring a rendelkezésre álló erőket rekonvultatta, hogy a szövetséges csapatok további előrenyomulását megállítsa. A Salernó és Nápoly közötti egyes vidéken mindkét részről nagyobb erők tömörültek és olyan elkeseredetten küzdnek, amilyen elkeseredett harcra eddig csak a szovjet arcvonalon volt példa.

lag kis szakaszon 2-300 repülőgépet harcolt. Az angolszász jelentések szerint ügylatszik, hogy a szövetségesek elérték a légi rölynyt. A legközelebbi órákban, vagy napokban el dől majd, miként sikerült az utánpótlást biztosítani. A szövetséges repülőgépek szüntelen bombázással igyekeznek a német csapatok utánpótlását zavarni. A 8. hadsereg arcvonalán — mondja továbbá a jelentés — az előrenyomulás zavartalanul gyors ütemben folyik. Azt hiszik, hogy az itt lévő német csapatok parancsot kaptak a Salernótól északra lévő területre való átvágásra.

Mindkét részről állandóan újabb páncélos erősítéseket vetnek a küzdelembe. Jelenleg nem lehet áttekinteni, hogy melyik részen van a főlény nehéz hadianyagban. A légi harcok is elkeseredettekké váltak, amilyen eddig még nem volt. Állandóan újabb egységek avatkoznak bele a harcokba mindkét részről. Vasárnap átmenetileg egy arány-

AZ OLASZORSZÁGI HADIFÖLDLYOK BERGAMABÓL SVAJCBA MENEKÜLTEK
Zürich, szeptember 13. (MTI) Chiassából jelenti: Bergamóban, a hol brit, görög és szerb hadirogályok fogolytáborba volt, az összes foglyok, mintegy 2000 ember, kitortek a táborból. Közülük soknak a Comotónál sikerült elérni a s-ajci határt és néhánynak sikerült Svajcba menekülnie.

Csokonai Színház

Kedden és szerdán
BARABAS SARI
utolsó két fellépésével Liza szerepében

Mosoly országa

Az esti előadások háromnegyed 7 órakor kezdődnek.

APOLLO

Előadások kezdete: egynegyed 4 egynegyed 6 és egynegyed 8 órakor. Ma utoljára:

Makrancos hölgy

Holnapról!
Jean Gabin és Madelaine Renaud a főszerepben
OROK TŰZ

Hungária Filmszínház

Ma is!
ZORO és HURU vígjátéka:

Régi szép idők

Előadások:
5 és 7 órakor.

Vígyszínház

Debrecenben ma először a legizgalmasabb kémtörténet:

Az ellopott titok

Kémek és kémelhárítók életéről mesél a mű. Főszereplők: Paola Barbara, Antonis Centa
Előadások: 5 és 7 órakor

Német hadijelentés

A Szovjet ismét hatalmas vereséget szenvedett

Berlin, szeptember 13. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderő főparancsnoksága közli:

A Novoroszijzskná: patraszállt ellenséges csapatok további részeit semmisítette meg a hadsereg csapátrészeinek és haditengerészet szárazföldi kötelékeinek összpontosított támadása. A szovjet hatalmas vereségeket szenvedett és több száz foglyot veszített. A keleti arcvonal déli és középső szakaszán tovább tart az elkeseredett küzdelem. A szovjet áttörési sikerei sok helyen vívott ellentámadások folytán megsemmisültek.

Salerno térségében az északi arcvonalon tovább halad előre egy támadásunk. Az ellenséget beves védekező harcok után a

városba és a partmenti sávba vetették vissza. Salernótól délkeletre az ellenség megkísérelte parti állásának kibaszálását és a parti síkságtól keletre lévő magaslati állás áttörését. A harcok még folynak. Itt egy páncélos hadosztály szeptember 11-ig 26 tisztet és 1400 embert fogott össze és megsemmisített 58, nagyrészt nehéz páncélost és sok nehéz- és könnyűfegyvert zsákmányolt. Német harci és osztagrepülőgépek a salernói öbölben elsüllyesztettek 2 nagy kereskedelmi hajót és egy torpedónaszádót. — Megrongáltak több hadi és kereskedelmi hajót részben súlyosan és bombatalálatokat értek el kirakodóhelyeken. Gyorsnaszádók elsüllyesztettek egy 10 ezer tonna csapatszallító hajót.

Több mint félmillió olasz katonát fegyvereztek le

Korzi- és Elba-szigetnek tengerrészein német gyors harc-repülőgépek elsüllyesztettek egy ellenséges rombolót. Egy német hajókíséret vízjáróművei három olasz gyorsnaszádót semmisítettek meg, amelyek a hajókíséretet akarták megtámadni. Az olasz Badoglio-hadsereg egyre több csapátrémeget győzt. A lefegyverzett katonák száma több mint félmillió Olaszországban, Délfranciaországban és a Balkánon a legutóbbi napokban az olasz hadseregnek egyre több csapátrésze és különösen a fasizta milícia kötelékei készségüket fejezték ki, hogy folytatják a harcot a németek oldalán. Ezeket a csapátrészeket részben már fel is használták biztosító feladatokra, amelyek során német csapatokkal együtt Északkelet-Olaszországban bandatámadásokat vertek vissza.

Az Adriai tenger egész keleti partja, Pola hadikikötőjével együtt most már német kézen van. A Liguri tenger Mentone-Genua szakaszán is mindenütt német csapatok állanak. Miután már néhány nappal ezelőtt az olasz Badoglio-csapatok erős ellenállásával szemben a megérkezett Mont-Cenis alagútát a német csapatok lendületes támadással bevették, szeptember 11-én megszállták a kis Szent Bernáton lévő erődöt és menedékházat. Mint külön jelentésben jelentették, a német biztosító szolgálat és a fegyveres SS ejtőernyősei vállalkozást hajtottak végre a Badoglio-pártiaktól fogságban tartott Duce kiszabadítására. A rajtaütés sikerült, a Duce szabad. A Badoglio-kormány által az angolok és amerikaiak részére való kiszolgáltatása ezzel meghiúsult. (MTI)

A kommunisták zendüléseket akartak rendezni az olasz városokban

Milánó, szeptember 13. (Német TI) Közvetlenül a Badoglio-kormány államcsínye előtt Milánóban és Torinóban kommunista hivatlanok az olasz kormány elnézése mellett nemcsak a kommunista pártot szervezték újjá, hanem katonai terror csapatokat is alakítottak. Amikor a fegyverszünet következtében a hatóságok tekintélye összeomlott, ezek a csapatok hatalmukba kerítették a katonai fegyverraktárakat és megtámadták az olasz helyőrségeket.

A német kötelékek és a német csapatokhoz csatlakozó olasz kö-

telékek együttműködésével azonban a zendülőket véresen leverték. A német katonai hatóságok a rendteremtés során megtalálták a kommunista szervezkedés tervét is, amely szerint a kommunisták valamennyi nagyobb olasz városban bolsevista zendüléseket készítettek elő. Erdekes az a megállapítás, hogy a kommunisták nemcsak az angol-amerikai csapatok jóakarátú elnézésére számíthatnak, hanem ígéretet kaptak arra is, hogy fegyverrel látja el őket és a városok igazgatásában is nagy szerepet juttatnak nekik. (MTI)

Német harciokocsy eredményes ellentámadásba lendül valahol Oroszországban.

Kinevezések a debreceni adóhivatalnál

Budapest, szeptember 13. A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A Budapesti Közlöny keddi száma közli, hogy a belügyminiszter az 1942. évi XXII. tc. 3. §-a alapján Debrecen sz. kir. városhoz Gáli Károly adóhivatali gyakornok, debreceni lakost II. o. adólistázt és Doby Lajos adóhivatali gyakornok, debreceni lakost II. o. pénztári tiszté kinevezte.

LEGUJABB

Hull a nemzetközi együttműködésről

Amsterdam, szeptember 13. (Német TI) Hull amerikai államtitkár vasárnap az amerikai rádióban mondott beszédében sikraszállt a nemzetközi együttműködés mellett. Kijelentette, hogy a győzelem kivívása még hatalmas feladatokat ró a szövetséges nemzetekre, majd hangsúlyozta, hogy tekintettel Északamerika megkettőzött erőfeszítéseire, fontos, hogy minden szövetséges tisztában legyen vele, mi forog köztük most és a jövőben. A továbbiakban azt mondta, hogy mindazoknak a népeknek, amelyek az „emberiség véleményének tiszteletbentartásával” méltónak bizonyultak felelősségek vállalására és gyakorlására, „joguk van a szabadság élvezetére.” Minden nép, amennyiben más nemzetek jogait tiszteletben tartja, igényt támaszthat arra, hogy belső ügyeibe ne avatkozzanak bele. Végül részletezte Hull annak a nemzetközi szervezetnek működését, melyet elképzelése szerint a jövőben meg kell alakítani. (MTI)

A „TIME” MEGFENYEGETTE TÖRÖKORSZÁGOT

Newyork, szeptember 13. A Time című newyorki folyóirat szükségesnek találja figyelmeztetni Törökországot, hogy a semlegesség nem lehet ledönthetetlen fal, amely mögött egy ország megbújik. A semlegesség rugalmas fogalom. Eddig könnyű volt Törökországnak elkerülni a háborút s négy évig tartó semlegessége javára vált úgy az országnak, mint a szövetségeseknek. Most azonban ez a semlegesség elzárással fenyegeti a szövetséges hadseregek útját. Törökországnak tehát választania kell. A lap a sorok között megfenyegeti Törökországot, hogy a szövetségesek beszűntetik a kölcsönberleti törvény alapján folyó szállításokat és bojkottálják a török árukivitelét, ha Törökország nem úgy választana, ahogy nekik tetszik. (NST)

NEM TUDNAK ELŐREJUTNI AZ ANGOLSZÁSZ SEREGEK

Berlin, szeptember 13. (Interinf.) A délolaszországi harcok, mint berlini katonai körökben híre jár, egyre inkább Salerno környékén összpontosulnak. E harcok északi szakaszán sikerült a német kötelékeknek az ellenfelet a városig, illetve a tengerpartig visszavetni. A harcok súlypontja a salernói síkság keleti csücskénél van Tripolisz irányába. Az amerikaiak újabb kötelékek felhasználásával éjjel-nappal azon igyekeznek, hogy a fő utakat közrekerítsék.

A szivós német elhárítás eddig megakadályozta őket az előrehatolásban és nagyon érzékeny veszteségeket okozott nekik.

Elfogták a százezerpengős aranyrablás értelmi szerzőjét

Budapest, szeptember 13. Hosszú hetek nyomozó munkája után vasárnap kézrekerült az aranyrabló aranyifjak bandájának feje, Baksa-Braun Ricsi, az alvilág szépfője, aki értelmi szerzője volt a 100.000 pengős ismert aranyrablásnak. A főkapitányság egyik detektív tagja, Siklósi István helyettes csoportvezető bizalmasan értesült, hogy Baksa-Braun Ricsi szombat este meglátogatta Budafokon egyik hölgyismerősét.

Siklósi szombatban kiment Budafokra és lesbe állt a HEV állomás környékén. Az egyik villamosról csakugyan le is szállt elegáns barna ruhában, kezében virágcsokorral a „szép Ricsi”. A detektív a kö-

verkező pillanatban már rá tette a kezét.

Baksa nem is mutatott semmi ellentállást, nyugodtan követte a detektív a főkapitányságra. Itt kerelés nélkül bevallotta, hogy csakugyan ő tervezte ki a 100.000 pengős aranyrablást, a ráeső zsákmányt, körülbelül 40.000 pengőt, értékesítette, a pénz legnagyobb részét elkártyázta, de sok kiadása volt azért is, mert a szökés ideje alatt állandóan első osztályon utazott. Ugyszólván az egész országot összezavarogta. Kiderült, hogy 24 éves kora ellenére már négyszer büntették meg, most azt is bevallotta, hogy újabb félmillió pengős ékszerrablást tervezett, szintén áldetekívéskedés révén.

Meghiúsult szovjet erőfeszítések

Berlin, szeptember 13. A Német TI katonai tudósítója írja: A szovjet nagy offenzívája 11. hete ismét a szovjet jelentős erőfeszítésekkel kezdődik, még az esős időszak beállta előtt, hogy a német arcvonalat a déli szakaszon valahol áttörje. Ezek a kétségbeesett szovjet kísérletek ismét az erős német elhárításon hiúsulnak meg. A német ellenintézkedések, amelyek részben abból állnak, hogy a szovjet előretört kötelékeit elreteszelik, továbbra is nagyon

eredményesek. Így sikerült a Don medencében külfabzó köteléket az utánuk nyomuló bolsevista erők zömétől elvágni és bekeríteni. Ezen a területen a harcok mozgó szakaszba léptek. Az ide-oda hullámzó, elkeseredetten folyó harcok miatt a részletek még nem tekinthetők át. Charkovtól nyugatra, Kono-topnál az arcvonal szaggatott. Vjazmatól nyugatra a német véderő továbbra is ellenáll minden szovjet támadásnak. (MTI)

Három miniszter beszéde a mai magyar élet legfontosabb problémáiról

Vasárnap ismét három fontos miniszteri megnyilatkozás hangzott el az ország három különböző városában.

Kolozsváron, az Erdélyi Párt tanácskozásain, amelyen Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter is részt vett, Teleki Béla a párt elnöke mondott megnyitó beszédet, melyben ismertette az Erdélyi Párt célkitűzéseit: megtartani az erdélyi magyarság politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális egységét. — A kormánnyal együtt működve újja építeni Erdélyt és bekapcsolni az ország egységes vérkeringésébe, az erdélyi szellemmel szolgáló Magyarország belső átalakulását és megerősödését.

Az országos pártelnök beszéde után Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter szólalt fel. Kijelentette, hogy a kormányt képviselő az ülésen és kiküldetésével a kormány azt a nagybecsűlést és szeretetet juttatta kifejezésre, amelyet az Erdélyi Párt iránt érez.

Hallottam mondotta, hogy itt van nekünk különböző politikai pártok kiküldöttei és tájékoztatják erdélyi magyar testvéreinket a közállapotokról. Mennyire autentikusan és mennyire a való tényeknek megfelelően azt nem én vagyok hivatva elbírálni. Nem kívánja senki sem ebben az országban, hogy valamennyien egy pártba uniformizálva szolgáljunk a magasabb magyar érdekeket, de a nagy kérdésekben nem szabad különbséget tenni magyar és magyar között. Ne igyekezzenek tehát egyesek azt látszatot kelteni, hogy az Erdélyi Párt és a kormánypárt között talán differenciák lennének. A kultuszminiszter a továbbiakban a tárcája körébe eső kérdésekről nyilatkozott részletesen.

Zentán, a hősi halált halt Kormányzóhelyettes szobrának leleplezésén vitéz Lukács Béla miniszter tízezer főnyi tömeg előtt mondott avató beszédet.

Hangoztatta, hogy hősi korszakban élünk, amikor új világnak kell születnie és békét, nyugodt fejlődést, kiegyensúlyozott életet kell biztosítani az emberiség számára.

Magyarország — mondotta a miniszter, — a most folyó küzdeleknél kezdeményező szerepet nem játszott. Mi csak arra törekszünk, hogy ebből a pusztító viharból kimentessük a magyar gondolatot és megőrizzük a független magyar államot. Faji józanságunk és a magyar lélek örök realizmusa mindenkor megóvott minket a veszélyes kiengeszteltől. Történelmi harcainkban elcseszt véreink éppen úgy, mint a békés alkotó munka hősei, mindenkor ennek a gondolatnak szentelték életüket és halálukat. Vitéz Horváth István és minden magyar hős tisztelete és áldott emléke ma is erre kötelez hennünket.

A harmadik beszédet Ulléin Reviczky Antal meghatalmazott miniszter Sopronban mondotta, a Soproni Munkahét alkalmával.

Bizsike lehet az ember — hangoztatta, — ha Sopron város szülőtte, mert a hűség városa hozta meg a legszebb, legtisztább, legnagyobb áldozatot szülő hazájáért. — Nagy veszélyek pillanatában állott ki Sopron közönsége a magyar haza mellett és ez a kiállás nem a magyarság mellett, vagy németesség ellen történt, hanem az ezeréves szülőhaza mellett. A magyar haza meg is érdemelte ezt a hűséget minden nyelvű és fajú fiától, mert kevés oly ország van a világon, amely annyit nyújtott volna minden fiának igazán, nyelv és fajkülönbség nélkül. Nálunk soha senki kulturája nyelve miatt el nem nyomták és el nem üldöztek. A magyarság harcolt, vesztett, pusztult; mindezt Európáért. Most is, a jövőben is volnának alkalomok konjunkturára, a magyarság azonban most sem adja oda magát konjunkturának.

Bizsiken mondhatjuk el magunkról — fejezte be beszédét, — hogy olyan eszmék áldozatos hívei voltunk, amelyek méltóvá tesznek bennünket arra, hogy ha számban nem, de presztízisben annál nagyobb és tiszteltemelődőbb tagjai legyünk a népek szövetségének.

A három miniszter megnyilatkozása országsgörte nagy visszhangot kel-

Csökkent augusztusban a házasságkötések száma Hajdu vármegyében

Hajdu vármegye közigazgatási bizottsági ülésén dr. Gaertner István tiszti főorvos ismertette a vármegye közegészségügyi állapotáról szóló jelentést és ismertette a vármegye népmozgalmi adatait.

A hevenyfertőző betegségek közül hastífuszt 18 esetben jelentettek a hónap folyamán, a szükséges óvintézkedések minden esetben megtörténtek. Malária 28, szamarákhőgés 12 esetben fordult elő. Bejelentettek ezen kívül a fertőző megbetegedések közül vérhast 43, diftériát 14, vörheny 19, nyílt gümőkórt 14, kanyarót 1 esetben. Tífuszelleni védőoltásokat 1786 esetben adtak. Öngyilkosság útján 3 egyén

halt meg, mindegyik önkasztás által.

A népmozgalmi adatokat ismertette a továbbiakban a tisztifőorvos. Augusztusban Hajdu vármegyében 50 házasságot kötöttek a multhavi 89-cel szemben. Az elveszületések száma 358, (az előző hónapban 330), a halálozások száma 253 (az előző hónapban 170.) Lényegesen csökkent ennek megfelelően a természetes szaporodás is, ami az előző havi 160-nal szemben augusztusban csak 105 fő volt. Egy éven alul elhalt 86 csecsemő, a halvaszületések száma 4, gümőkórhalálozás 25 esetben történt, míg a heveny fertőző megbetegedésekben elhaltak száma 4.

A debreceni textilkiskereskedők kívánságai a textilbevásárlási könyvvel kapcsolatban

Köztudomású, hogy a kereskedelmi miniszter a Kereskedők Országos Egyesületét (röviden KOE) jelölte ki a kereskedelem hivatalos érdekképviseleti szervül. A KOE most kezdi meg vidéki szervezkedését s előreláthatólag itt a Kereskedő Társulat lesz a KOE debreceni fiók-szervezete.

Erre való tekintettel a Debreceni Kereskedő Társulat mint a leendő KOE kebelében tegnap este értekezletre jöttek össze a debreceni textilkiskereskedők, hogy mint a KOE textil szakosztálya folytassa működését.

A KOE HIVATASA

Ganovszky Lajos, mint a Kereskedő Társulat alelnöke, üdvözölte a megjelent tagokat, amely után Pethő Lajos az értekezlet vezetője, mindenekelőtt ismertette a KOE szerepét és jelentőségét, amelynek során a következőket mondotta:

Köztudomású, hogy a kereskedelem és közlekedésiügyi miniszter a Kereskedők Országos Egyesületét egyedüli országos szabad érdekképviseleti szervvé nyilvánította. A KOE kizárólag a kis- és középkiskereskedők érdekében munkálkodik, míg a nagykereskedők tömörülése a NOE-ban. Nagy Kereskedők Országos Egyesületében történt. — Így természetes, hogy jövőben a kormányzat a kis- és középkiskereskedők kérdéseiben egyedül a KOE-t hallgatja meg és egyedül a KOE véleményét és állásfoglalását kéri ki. Itt a Kereskedő Társulatban, mint a KOE helyi szervében, kizárólag kis- és középkereskedőket érintő problémákkal foglalkozunk. De miután a nagykereskedők és a kiskereskedők érdeke nem mindenben azonos, jól tudjuk nem volt helyes a multban sem a nagy- és kiskereskedőket egy szakosztályba tömöríteni, mert a kiskereskedők érdeke nagyon sokszor háttérbe szorult. Ma pedig, amikor az áruellátás intzményesen történik, a kiskereskedők érdekeinek befolyásmentes megvédéséről feltétlenül és csakis elismert érdekképviseleti szervben kell gondoskodni.

Mi a KOE-tól tehát a kisök érdekében történő támogatást várunk és a régi nemes Kereskedő Társulat védő szárnya alatt azzal a reménnyel alakítjuk meg az KOE textilszakosztályt, hogy érdekeink a jövőben nem szorulnak háttérbe, lesznek szószólóink és jogos panaszaink meghallgatásra fognak találni.

Hangoztatta Pethő Lajos, hogy a szakosztály mielőbbi megalakítása azért is kívánatos, mivel Halla Auréli, a KOE elnöke, rövidesen Debrecenbe érkezik, amikor is már módjában lehet a textil kis- és közép-

kereskedőknek kívánságaikat előterjeszteni.

Indítványára a szakosztály elnököt egyelőre nem választ, hanem egy bizottság fogja vezetni a szakosztály munkáját.

FELTERJESZTÉS A NÉPRUHÁZATI CIKKEK ÜGYÉBEN

Pethő Lajos ezután bejelentette, hogy a kormányzat a népruházati textilakciót szélesebb alapokra kívánja fektetni, amennyiben a kistisztviselőkre is kiterjeszti. Tekintettel arra, hogy a kiskereskedők áruellátása a korlátozott termelés folytán egyre csökken, nem nélkülözhetik a forgalom szempontjából ezeket a népruházati cikkeket sem. Felolvasta azt a memorandumot, amelyben a textilkiskereskedők a közellátásiügyi miniszteről a népruházati akció cikkeinek árusításában való további és fokozottabb részesítésüket kéri s amelyet az értekezlet egyhangú lelkesedéssel el is fogadott.

Vermes Lajos fevilágosítást kér a KOE-ról. Pethő Lajos elmondja, hogy a Baross Szövetség, mint társadalmi szervezet, folytatja tevékenységét, hivatalosan elismert érdekképviseletnek a kormányzat a KOE-t minősítette. Minthogy a Kereskedő Társulat lesz a KOE helyi szervezete, s így a Kereskedő Társulat tagjai egyszerűen mint a KOE-nak is tagjai lesznek. Megemlíti, hogy zsidó a KOE-nak tagja nem lehet, valamint jogi személy sem, ha a zsidótörvény hatálya alá esik.

Ganovszky Lajos kijelenti, hogy 1920 július 20-án őta tagja a Baross-nak, tehát a legrégebbi Baross-tagok közé tartozik a Baross Szövetséget ma is támogatja, mivel azonban a KOE lett a hivatalos érdekképviselet, az érdekvédelmet ott kell keresnünk.

AZ ÚJ TEXTILELOSZTÁSI RENDSZER

Pethő Lajos beszámolt arról, hogy a kamarai körzeti textiltisztviselői a textilbevásárlási könyveket a textilkiskereskedőknek kiosztotta. Mint ilyenkor, nagy munkánál, elkerülhetetlen, itt is történtek egyes panaszok, azonban remélik, hogy a kivívó sérelmeket a kamara belátással orvosolni fogja. Nagy nehézséget jelent a debreceni textilkiskereskedőkre is, hogy az áru nagyobb részét fővárosi textilnagykereskedőtől kapják s az elkerülhetetlen felutazás egyes esetben esetleg még többbe kerül, mint amennyi árumennyiséget kaphatnak.

Dr. Ráday László kamarai fogalmazó, mint a kamarai körzeti textiltisztviselő, a kamara miniszteri biztosa által kijelölt, elnöke behatárolta ismertette az áruellátás új rendsze-

ret. Hangoztatta, nem vitás, hogy a pontok megállapításánál sérelmek történtek, azonban ezek számos esetben arra vezethetők vissza, hogy az igénylők hiányos, vagy helytelen adatokat szolgáltatnak. Kétségtelen, hogy a mai árutermelési viszonyok és lehetőségek mellett a pontok alapján elosztható árumennyiség nem lehet elegendő a kiskereskedő üzletek fenntartásához. Azonban számításba kell venni még a szabadforgalomban lévő árukat és a külföldi behozatalt, amelyek a pontokon kívül esnek s kitiltás van arra, hogy a legutóbbi költségvetés emelkedése az új textiltisztviselőkre is kifejezésre fog jutni. Egyébként a kamara is felismerte azt a nehéz helyzetet, hogy a helyi kiskereskedők az árumennyiségnek körülbéli kétharmad részét fővárosi nagykereskedőtől s csak egyharmad részét kaphatják a helyi nagykereskedőtől, ezen a kamara úgy kíván segíteni, hogy az időközben kieső fővárosi nagykereskedők pontszámait a helyi textilnagykereskedőknek kéri juttatni. Egyébként meg van a lehetőség arra, hogy főként a régi kereskedők, a katonai szolgálatot teljesítők pontszámait indokolt kérelem esetén a textiltisztviselő fellemelje. Reméli, hogy azok a zökkenők, amelyek most az új rendszer bevezetése estén előállottak, gyakorlat folytán meg fognak szűnni. Tóth Antal, Vermes Lajos, Kovács Imre, Balogh Lajos és mások intéztek még kérdéseket a bevásárlási könyv és pontrendszere ügyében, melyekre részint Pethő Lajos, részint dr. Ráday László adták meg a felvilágosításokat.

UJABB ERDEKES TAV-HÁZASSÁG DEBRECENBEN

Ujabb érdekes távházasság volt hétón délelőtt a debreceni anyakönyvi hivatalban. Léonárd Ferenc honvéd és Nagy Éva Mikepécsi-út 7. szám alatti lakos esküdtött egymásnak örök hűséget.

Az esketési tanuk Balog Lajos és Kovács József református lelképásztor voltak s az esküvő érdekessége, hogy azon a völégény is résztvett — mint néző.

Az esketést dr. Deák Sándor anyakönyvvezetőhelyettes végezte, aki szép beszédet intézett az ifjú párhoz.

Hajduvármegye állategészségügyi állapota

A vármegye közigazgatási bizottsági ülésén dr. Zsupán Kálmán állategészségügyi főtanácsos ismertette a vármegye augusztus havi állategészségügyi állapotáról szóló jelentését.

A hivatalból kimutatandó ragadós állatbetegségek közül fellépett a lépfene: Balmazújváros, Egyek, Hajdúszovát községekben és Hajdúszoboszló mezővárosban; a lőrühösség Tiszacsege községben; a sertéspestis Egyek, Földes, Nádudvar, Püspökladány, Tetétlen és Vámospercs községekben; a sertésorbánca Kaba községben; a baromfikolera Tiszacsege községben; végül a baromfipestis Kaba községben.

Megszűnt a lépfene Egyek községben, a rühesség, Hajdúhadházi és Hajdúszámon községekben; a sertésorbánca Hajdúszovát és Tetétlen községekben, továbbá Hajdúszoboszló m. városban.

Hajdúszoboszló városban az összes rüheslovak gyógykezelése megtörtént. Most már csak az állatok megfigyelése és a fertőtlenítés végrehajtása, továbbá a fertőtlenítés ellenőrzése szükséges még a zárlat feloldásához.

NEMZETVÉDELEM

Boldog ország népe

Az utolsó lapokat írom. Végig élem újra, meg újra mindazt, amit láttam, hallottam éltem magam is a magyar végeken. Látnom a földet, mely szent s könnytől, vértől ázott. Nézem az eget, mely fölött virraszt ezer esztendő óta a magyarok Istene. Hallom a madárcsicsergő szavát, és elfut előttem az ezer esztendő tisztán világító mult, lme, ezek voltunk, ezek vagyunk, holott többek lehettünk volna s többek lehetnénk, ha elkezdénénk egyszer Isten igazában a munkát...

Senki ne értsen félre, mert kétségkívül vannak itt, mint íromam is, szerencsés megmozdulások, kezdetek, elindulások, de nem az egy se, amire azt mondhatnánk: Isten igazában. Ezt a kifejezést a magyar ember akkor használja, amikor már nincs más szava a kezdet lelkesedésére. Isten igazában kell elkezdeni a magyar nép megmentése, felemelése és hatalomra jutása érdekében a szent magyar munkát.

Boldog ország, elégedett nép, ez lehet a ma magyarjának a lelki ideálja. Es nem olyan ideál, mely örök ábrándkép lehetne. Kis nemzetek sorsa Isten tenyerén van, de ez az Isten megmutatta már a hatalmas nemzeteknek is, hogy nála nélkül semmire se mennek. Az, ami történik, lehe szerencse sorsa, de semmiesetre se lehet Isten végzése, mert Istené az igazság akkor is, ha minden azt mutatja, hogy talán a Jóisten is elfordult a földtől. Kis nemzet lehet vagy nemzet és boldog ország ezer veszedelem között is, de ennek a nagy nemzeti érzésnek és boldog országteremtésnek munkára van szüksége. Oly munkára, melyet a multat agy és tisztult lélek végezhet el.

Sok a tennivaló, de sok itt a munkáskez is.

Sok az alkotnivaló, de van itt Isten adta tehetség is bőségesen, csak nem szabad elkallódó módon a régi nyomokon járni. Régi csak az alap lehet, de új legyen, korszerű legyen az építmény. Az a világ, mely nagyon esztendővel ezelőtt épült, összeomlott. Az a fel fogás, mely negyven esztendővel ezelőtt országot vezetett, ma a történelemé. Ma új idők új harcában új eszmék és gondolatok megvalósulásával kell szolgálni az ezer esztendő magyar valóságát.

Nem kell szégyenkezünk a mult éri, de a jelenért se.

Ma még szegények vagyunk, de ez a szegénység legyozhető, ez a győzelem lesz az igazi elindító a boldogabb magyar kornak. Európa szívében, ütköző pontján ezer és száz idegen érdekeknek sok gondot, de sok tennivalót is szab reánk. Gondok között élünk,

de ezek a gondok nem riasztanak bennünket, hanem újabb tettek sarkainak.

Mindenkinek meg kell állania a helyet a legkisebb strázsán, ugyan úgy, mint a legmagasabb posztján, mert se kis, se nagy feladatok nincsenek külön, külön, hanem magyar feladatok vannak. Ugy kell végeznie mindenkinek az ügyét, dolgát, mintha attól függene a magyar nemzet sorsa. Ha ezzel az öntudattal és lelkiismerettel állunk az ekeszarva mellett, a munka asztalánál, vagy a miniszteri székből, a pokol kapui se vesznek erőt rajtunk. Jóhalmék még véresebb idők, tiporhat rajtunk keresztül ezer erőszak és gázolhat lelkünkben a fékezhetetlen becsvágy, mi magyarok magyarok maradjunk minden körülmények között és elválaszhatatlan részei annak az ezer esztendő felkészülés után minden szűnünk meg munkálkodni.

A magyar gondolatnak csodálatos kifejezője az a húsz éve folyó munka, mely az iskolák falain belül Magyarországon mindig úgy tanítja, ahogy ezer évig állott. — Egynek, egésznek, mintha mi se történt volna. Kolozsvárról, Pozsonyról, Szabadkáról beszélünk, mert új határok lehetnek, de a föld az régi és a régi, ősi földben nyugvó csontok eleink vérszávon engedelmekedtek egykoron.

Több és nagyobb a mai feladat, de több és nagyobb lesz megfelelő felkészülés után minden jó magyar is. Építő munka teremődik, felfrissült nemzeti életünk vérkeringése és harsogó szó tettein át él a magyar és áll Buda még minden körülmények között.

Mi boldog országot építünk, nagy tetteken át szép hazát teremünk a régi alapon és ebben a munkában a föld népe is ki akarja venni részét. Es ki is fogja venni, mert az előretörő hőmpolygó árnak lehet ideig, örágig gátat építeni, de előbb, utóbb átszakítja a gátat. Ebben az országban pedig ma egyetlen jószándékú magyar se akar gátat építeni a népi áradatnak, sőt utat teremünk, nyomokat vetünk, mely utakon és nyomokon jár néhány évtized múlva az a nemzet, mely tudatában teltének, értékelésében munkájának a boldog ország népeként szabad és nagy hazában új ezredév teremtésén munkálkodik.

Munkásokra, felvilágosító, lelkes, apostoli lelkületű munkásokra van szükség, népből hajított új szellemi erőkre s ezek az erők összefogva a városok szellemi vezetőivel az ország színével, javával megteremtik az új idők diadalmas magyar nemzetét.

Hogyan szerezhetnek sertés-szérumot a debreceni és környékbeli gazdák?

A debreceni Gazdasági Egyesület már foglalkozott a multban a sertésvész elleni szérum legolcsóbb és legelőnyösebb beszerzésével. Az egyesület vezetőse a közelmultban elhatározta, hogy úgy kíván a gazdáknak szérumot juttatni, hogy minden gazda igényléséhez mérten egy sülőd malacot köteles beszoigáltatni, amelyet azután Budapestre küldenek.

Most, mint értesülünk, megváltozott a terv. Ugyanis arra a megállapításra jutottak, hogy ezeknek az állatoknak az elszállítására nagy nehézségekbe ütközne. Ezért elhatározták, hogy

a gazdák — akik részesülni kívánnak megfelelő szérumnyiségben — pénzt adnak össze, amelyet felküldenek a Filoxia gyárba a fővárosba s a befizetett összeg arányában osztoznak majd a küldött szérumon.

Felkéri ezzel kapcsolatosan a Gazdasági Egyesület a debreceni és környéki gazdákat, hogy minél előbb fizessék be a részükre szérumra felajánlott összeget az egyesület titkári hivatalába.

Eddib mintegy 10.000 pengőit adták össze a debreceni és környékbeli gazdák.

Rásó István alispán nagyszabású emlékbeszéde a hősi halált halt Kormányzóhelyettesről

Hétfőn délelőtt a vármegye-háza kistanácstermében tartotta Rásó István alispán elnöklétével Hajdú vármegye közgazgatási bizottsága rendes havi ülését. Napirend előtt Rásó István alispán mondott nagyszabású beszédet, melyben a múlt év augusztusában elhunyt Kormányzóhelyettesről emlékezett meg.

Mielőtt a mai ülés tárgysorozatán szereplő ügyek elintézését megkezdénénk — mondta az alispán —, gyűjtsük meg az emlékezet fátylóját és ennek világánál adozzunk ifjú Kormányzóhelyettesünk emlékének.

— Ez év augusztus 20-án múlt egy éve, hogy Szent István, a magyar állam megalapítójának ünnepén érte súlyos csapás hazánkat, borította mély sötétség gyászba nemzetünket. Horthy István Kormányzóhelyettesünk hősi halála.

— Az egész világra kiterjedő háború minden borzalma emberi szavakkal elmondhatatlan szörnyűség, országok, népek és fajok sorsát eldöntő események sem tudják elhomályosítani ennek a megdicsőült Vezérnek az alakját a magyar lélekben. Vitéz Horthy Istvánban a vitézség erényeiben tündöklő és halálát megvető bátorsággal harcoló katoná, másrészt a kötelességteljesítésben, a munka fekként vállaltában önfeláldozásra kész magyar honpolgár tündöklő alakja forrt össze örök időkre tökéletes ideáljává a történelem bizonyította magyar erényeknek, a vitézségnek és követendő példaképpen állította örök időkre minden magyar honpolgárnak, nagyinak és kicsinynek egyaránt.

— Ezeréves életünknek igen sok példát és mintaképet álló hősi alakja diszít a legnagyobb tanítónak, a magyar történelemnek nemzeti katedrálisa és a bár még sajnó sebet, ifjú Kormányzóhelyettesünk halálával bennünket ért veszteséget hovatovább szelid emlékeztető varázsolja át a mindent megemészítő idő.

— Már látjuk megdicsőült alakját, a példát, az útmutatást, hogy az egyéni hiú értekeken felül minden igaz magyarnak hazája, nemzete egyetemes érdekeire kell irányítani tekintetét. És ha a nemzet érdeke azt diktálja, hogy ennek megmentéséért síkra kell szállni, ott ragyog előttünk az ő példája, akit magas közjogi méltósága sem tartott vissza attól, hogy kivégeztetését fájának élet-halál várából.

— Ifjú Kormányzóhelyettesünk nem ismert más kötelességet, csak a haza megmentését a magyar élet és jövő sorsdöntő napjaiban. Önként ment harcba a legnagyobb kockázattal és ezúttal is, mint annyiszor a történelem folyamán a magyarság tragikumával a legkiválóbb magyar életnek feláldozásával pecsételtett meg ezúttal is.

— Sok-sok nemzeti hősi halála — fejezte be beszédét Rásó István — így válik a magyar sors és a magyar jövő

formáló erejévé s így lesz Horthy István halála is az ő hősi áldozata révén nemzeti nevelő értéké és mindezek alapján a magyar faj megmaradásának biztosítéka.

— Mert mindaddig, amíg a magyar nemzet ilyen kiváló

hősöket tud felmutatni, mindaddig, míg ezeknek a hősöknek szent emlékezte az elkövetkező további nemzedékre a hazaszeretnek, áldozatkészségnek, és önfeláldozásnak éltető, megtartó és nevelő ereje lesz. hazánk és nemzetünk jövője biztosítva van.

Az alispán beszédét a megjelentek mély megilletődéssel fogadták és a hősi halált halt Kormányzóhelyettes emlékének egyperces néma felállással adóztak.

Vitéz Seres Gyula ezredes gázolóját bekisérték az ügyészség fogházába

A nagyváradi közlekedési csendőrség most fejezte be a nyomozást abban a halálos kimenetelű gázolási ügyben, mely Debrecen és Hajdúböszörmény között történt és amelynek áldozata vitéz Seres Gyula m. kir. ezredes lett. A csendőrség nyomozása során megállapította, hogy Kiss Sándor hajdúböszörményi tűzoltó sofőrnek ez már nem az első gázolási esete,

továbbá azt, hogy szabálytalanul hajtott és gépkocsijának fékje egyáltalán nem voltak rendbe. Miután az a gyanú látszik fennforogni, hogy Kiss Sándor gondatlanul járt el, a csendőrség őrizetbevette és bekisérték a debreceni királyi ügyészség fogházába. Dr. Nyerges Miklós vizsgálóbíró ma hallgatja ki a gázoló tűzoltót.

Fehér János hajduszoboszlói református lelkész beiktatása

A Debreceni Újság—Hajdúföld röviden már megemlékezett Fehér János hajduszoboszlói református lelképásztor beiktatásáról. Most az alábbi részletes hajduszoboszlói beszámolót közölhetjük:

Szeptember 5-én, vasárnap ment végbe a hajduszoboszlói református egyházközségnél a Demjén Ferenc elhunytával megüresedett lelkészi állásra egyhangú meghívással megválasztott Fehér János lelképásztor beiktatása.

Délelőtt 9 órakor autón érkezett meg Debrecenből D. dr. Révész Imre püspök, Zsófia leányával és Rásó István alispán, egyházmegyei gondnokkal. A központi református népiskola előtt a presbitérium és a város vezetősége élén dr. Márton Gábor polgármester-főgondnok szeretettel köszöntötte püspöké létele óta Hajduszoboszlón először megjelent D. dr. Révész Imre püspököt.

A püspök válaszában kifejtette, hogy szeretettel jön mindenkor Hajduszoboszlóra, abba a hajdúvárosba, ahol ma is őriznek egy részt abból a várfalból, melyet Bocskai népe szabadságának és hitének védelmére épített. Legyen ez a templom körül épített várfal figyelmeztetés a múltját megbecsülő és ősi örökséget őrző Bocskai hajdú népének: „Erős várunk nekünk az Isten!”.

Fél 10 órakor kezdődött a beiktató istentisztelet a zsúfolásig megtelt református templomban. D. dr. Révész Imre püspök magasszónyáról beszédével iktalta be lelképásztori állásába Fehér János református lelképásztort. Majd a beiktatott lelképásztor megtartotta igehirdetését János evangéliuma III. részének 30. verse alapján: „Annak növekednie kell, nekem pedig alábbszállnom.” Lelkekhez szóló, mélyen szántó prédikációjában szeretettel köszöntötte a hajduszoboszlói református nemességüket, mely egyhangú bizgyülekezettel, mely egyhangú bizgyülekezettel ki őt. Nem feledjéssel tüntette ki őt. Nem feledkezett meg, hogy köszöntse az özevgyi sorsban élő édesanyját, aki önfeláldozó szeretettel nevelte őt, továbbá híveséről, de ugyanakkor köszönetet mondott mind azoknak, akik segítették őt élete útján. Lelképásztori működésének egyetlen programja a Krisztus szolaálata lesz. Az istentiszteleten az Egyesített Dalárdák Tóth Imre karnagy vezetésével két széken

kidolgozott énekszámot működtettek közre.

Délelőtt 11 órakor a városi háza tanácstermében a presbitérium díszgyűlést tartott. Bartha László esperes bibliaolvasása és buzgó lajomsága után az elnökölő Bélyky János lelképásztor üdvözölte a presbitérium nevében D. dr. Révész Imre püspököt, Bartha László alsószabolcs-hajdúvidéki református esperest, Rásó István alispánt, egyházmegyei gondnokot és Fehér János beiktatott lelképásztort, valamint a megjelent vendégeket és presbitereket. Lelkes megnyitójában tőle megszokott közvetlen szép szavakban jelentette be, hogy dr. Tasnádi Nagy András titkos tanácsos, a képviselőház elnöke, a hajduszoboszlói választókerület országgyűlési képviselője, a hajduszoboszlói református egyházközség tiszteltbeli főgondnoka táviratban kimentette magát, mert a bulgár király temetése alkalmával a fővárosban tartott gyászünnepségen részt kellett vennie s így csak lélekben lehet jelen az új lelképásztor beiktatásán.

Tárgysorozat szerint első helyen a róm. kat. egyházközség nevében Lázár Pál plebános köszöntötte D. dr. Révész Imre református püspököt és Fehér János lelképásztort. Köszöntésében magával ragadó kedves szavakkal kifejtette, hogy a felekezeti békeség érdekében a maga részéről mindent megtesz. Az új lelképásztor munkájára az Isten bőséges áldását kérte.

A református tanítótestület nevében Görög Sándor igazgató-tanító üdvözölte magasszónyáról beszédében D. dr. Révész Imre püspököt és az új lelképásztort. A belmissziói alukulatok nevében Loós András helyettes lelkész mondott igen kedves szavakat.

Dr. Márton Gábor polgármester Hajduszoboszló megyei város részéről üdvözölte hatalmas felépítést, szép beszédében D. dr. Révész Imre püspököt és Fehér János lelképásztort.

Az elhangzott üdvözölő beszédekre Fehér János református lelképásztor válaszolt, kifejtve, hogy e nap élete legszebb napja és köszönetet mondott a presbitériumnak az egyhangú lelkes bizalomért s a felekezeti béke szolgálatába felajánlotta munkáját.

D. dr. Révész Imre püspök az üdvözölő szavakra adott válaszá-

ban Hajduszoboszló iránt érzett szeretetét tolmácsolta. Mindenkit magával ragadó beszédében bizonyosságot tett arról, hogy mit köszönhet ő annak a drága emlékü Hőgyes házaspárnak, akik édesanyja korai halála után nevelő szeretetükbe fogadták s akik hajduszoboszlói származásúak voltak. Ez a Hőgyes-pár dr. Hőgyes Ferenc és Révész Gizella volt. Tőlük tanulta megbecsülni a szoboszlói lelket. Megemlékezett beszédében Bocskai Istvánról, a „magyarok Mózéséről”, aki egy rettenetes nemzetromlás közepette ide telepítette a hajdúkat. Bocskai István óta haj-

dúknak lenni annyit jelent, mint nemzetépítőnek lenni. A római katolikus egyház üdvözlésére adott válaszában kifejtette, hogy az Árya, Fiú, Szentlélek, egy örök Isten imádó keresztyén egyházak között a békés munkára a mai időkben van különösen nagy szükség.

A presbitéri díszgyűlés után D. dr. Révész Imre püspök a küldöttségek tisztelgését fogadta.

Délben egy órakor az új lelképásztor és a vendégek tisztelgetése közös ebéd volt a Gazdakör nagyszobájában, ahol D. dr. Révész Imre püspök mondott asztali áldást.

Valószínűleg exhumálják a Debrecenben elhunyt Perinai Lászlóné holttestét

Hónapokkal ezelőtt Budapestről Debrecenbe utazott Perinai Lászlóné, hogy itt élő gyermekeit meglátogassa. Az asszony azonban nem sokkal ideérkezése után hirtelen rosszul lett és meghalt. Perinainé a debreceni Köztemetőben helyezték örök nyugalomra. Napokkal ezelőtt a budapesti kir. ügyészséghez névtelen levél érkezett, amelynek írója arról számolt be, hogy Perinai Lászlóné Debrecenbe történt utazása előtt egy csomagot kapott Eszter-

gom megyei Bény községből. Perinainé a csomagból élelmiszert vett ki és jó étvágygal elfogyasztotta. Miután az elhunyt asszony halálát gyomor-mérgezés okozta, nem lehetetlen, hogy mérgezett eledelt evett. A budapesti kir. ügyészség a névtelen levelet áttette a debreceni királyi ügyészséghez és nem lehetetlen, hogy Perinainé holttestét kihantolják és felboncolják annak megállapítására, hogy mi okozta halálát.

A nagy szárazság következtében rendkívüli rossz a kukoricatermés

A késői kukoricáson sem segít már az esetleges eső. Nagyon ártott a szárazság a burgonyáknak és a répaféléknek

A vármegye közgazgatási bizottsági ülésén vitéz Kovássy Lajos m. kir. gazdasági felügyelő számolt be a múlt havi mezőgazdasági állapotról.

A nehezen várt és a kapásnövények további fejlődéséhez nélkülözhetetlenül szükséges esőket augusztus hónap sem hozta meg. Egész hónap folyamán mindössze néhány jelentéktelen csepergés volt, ami azonban mezőgazdasági szempontból semmi jelentőséggel nem bírt. Így a már június hónapban megkezdődött, hosszantartó forró szárazságot a kapásnövények nem bírták tovább és azokban jelentékeny aszálykár mutatkozik.

Sokat szenvedtek a szárazságtól a kukoricák. Sok olyan is van, melyen a eső nem is tudott kifejlődni. A meglévő esők is esenyeztek és benőttségük rossz. A kukoricák törése a hónap elejével megkezdődött. A későbbi kukoricák az aszálykártól nem szenvedtek annyit. Ezek még valamelyest tartják magukat, azonban ezek is a fejlődésnek már olyan stádiumában vannak, hogy azon nagyobb esőzések sem segítenek. Így már most megállapítható, hogy a kukoricatermés folyó évben rendkívül rossz.

Burgonyák közül a koraiak még be tudtak érni és mivel a tövek jól kötöttek, a korai burgonyafajták helyenként elég jó termést adtak. A korai burgonyák vetésterülete azonban aránylag kevés. A későbbi érésűeknek és így az ipari burgonyáknak is, lombzata még beérett előtt lesült, a gumók fejlődésükben megálltak és fonyadni kezdtek. Ezeken már az esőzés sem segítene, mert nagyobb esők beálltával a fonyadásnak indult gumók nem fejlődhetnek tovább, hanem fiasodni kezdenének. Így egészben véve a burgonyatermés is gyöngének, sőt a korai érésűek kivételével rossznak mutatkozik.

Rendkívül sokat szenvedtek és helyenként teljesen elszáradtak a répafélék. Úgy a eukor, mint takarmány-répából, a várható termés hozam messze alacsonyabb, az átlagos ter-

mesnek, helyenként pedig alig lesz valamelyes termés. Közeli esőzések esetén a répafélék valamelyest növekednének, de elegendő termést már ez esetben sem tudnának adni.

A dohány törése legnagyobb részt befejezést nyert. A nagy szárazságokban a dohánylevelek is kicsik maradtak és így a nyár folyamán szépek ígérkező dohánytermés legfeljebb közepesnek mondható.

A legelők gyepzete teljesen leült, és a legelőn lévő gulyabeli marhákat legnagyobb részben már augusztus hó közepe táján hazahajtották. Ennek folytán a gazdák kénytelenek gulyabeli marháikkal már most, az amúgy is rendkívül szűkös takarmánykészleteiket fogyasztatni.

Rétek sarjtermést jóformán semmit sem adtak. A lucernások harmadik kaszálásának betakarítása megtörtént, azonban a termés hozam itt is gyenge. Szalastakarmányok tekintetében oly rendkívül hiány mutatkozik, amilyen hosszú évfűzdek óta nem volt és aminek áhidalása az állattartó gazdákat a legnagyobb nehézségek elé állítja. A rendkívüli szalastakarmány hiány elsősorban annak tulajdonítható, hogy a vármegye területén legnagyobb részt csak egy kaszálási sziki rétek vannak és ezek jórésben megkaszálatok nem voltak, termést egyáltalában nem adtak.

Kalászosok eséplése zavartalanul volt folytatható és azt lehet mondani, augusztus hó folyamán teljesen egészében befejezést nyert.

A rendkívüli nagy hőség és szárazság a gyümölcsösökben is sok kárt tett. A gyümölcsösöknek a legnagyobb része beérett és fonyadni kezdett és lehullott. Ugyancsak nem tudtak kifejlődni a szőlőbogyók, minek következtében a szőlőkben is számottevő aszályká mutatkozik.

A nagy szárazság következtében a talajelőkészítési munkálatok nem voltak sok helyen végezhetőek ami a további szárazság esetén már a jövő évi termelési évre is ártalmas fogja káros hatását.

SZÁMOLÓGÉP
JAVÍTÁS, ÚJJÁÉPÍTÉS.
HURAY műszerész m. IPARKAMARA

HIREK

A Magyar Élet Pártjának hírei

KÖZPONTI PARTIKODA: Arany Bika-szálló félelelet, ahol a párti szociális tanácsadó irodájában felteket fogadnak és kérvényeket átvesznek minden hétköznap délelőtt 9-1 óráig.

HAJDU VÁRMEGYE MAGYAR ÉLET PARTI VEZETŐSEGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig panasznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MHP titkárnak adhatók át.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLATA

„Kossuth” Lux Arnold, Piac-utca 26. Telefon: 29-56. — „Magyar Korona” Káposztássy Géza, Kálvin-tér 15. Telefon: 16-06. — „Arany János” Szócsky György, Csapó-utca 66. Telefon: 11-78. — „Hungária” Szoboszlai Szabó Jenő, Szoboszlói-út 4/f.

— Vasárnapi iskolai vezetők figyelmébe! Vasárnapi iskolai vezetőtestvéreinknek ez úton hozzuk szíves tudomására, hogy a vasárnapi iskolai munka megkezdése ügyében ma este fél 7 órakor megbeszélést tartunk a Révész-tér 2. szám alatti gyülekezeti teremben. Valamennyi vasárnapi iskolai vezető testvér szíves megjelenését kérjük. — **Vezetőség.**

— A Péterfia-utcai egyházrész Női Köre szeptember 14-én kedden délután 4 órai kezdettel tartja ebben a munkaszüneti első összejövetelét a Baitszár-teremben, Kálvin-tér 5. sz. alatt. A vezetőség kéri a régi tagokat, hogy ezen az első összejövetelen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Turista kirándulás Ungvár-Nevekevárba** szeptember 18-19. napjain. Indulás Debrecenből szombaton délután 14.53 órakor, visszaérkezés hétfőn hajnal 3 órakor. Vasúti költség egész jeggyel 24.— pengő. Halás Ungváron. Etkezés bálizsákból. Hálóhely biztosítása miatt jelentkezést kedden este a Gambriusban fogad el a pénztáros. Későbbi jelentkezést nem fogadunk el. Csak jó gyakorlatú jelentkezzenek. E kirándulás belezárat a jubileumi „Mátyás-turák”-ba.

— **Jobbágy Ilonka** balettskolájában megkezdődik a tanítás szept. 17-én. D. u. 4-től beiratás. Péterfia-u. 30.

— **Megtörtént a tüzkárbecslés** a biztosító részéről is a Központi drogéria raktárhelyiségében támadt tűz után. Annak idején beszámoltunk arról a tüzről, amely a városláza alatt, a dr. Kondor István-féle Központi drogéria raktárhelyiségében keletkezett. A tüzvizsgálat már akkor megállapította, hogy a tűz Szabó Géza gondatlanságából kifolyólag a raktárhelyiségben és nem a pincében támadt. Azt is megállapították, hogy Szabó Géza a raktárban lévő gázrezsó közelébe vitte a benzint, noha erre főnökétől szigorú tilalma volt. Töltés közben a benzín melléfolyt s ekkor történt a begyulladás. Amint a kárbecslésnél megállapították, tényleg 40 ezer pengő az okozott kár. Ezt az összeget a biztosító is elismerte. Egyébként a tüzesettel kapcsolatban az ügyészség is megindította a bünyvádi eljárást.

Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat

SZERETETHULLÁMHOSSZ

Szeptember 13. Hétfő. Ezúttal a következő megnyugtató üzenetek érkeztek: **Nagyléta:** Arva Mihály szakaszvezető az A. 469. tábori postáról szeretettel csókolja szüleit s értesíti őket, egészséges. A csomagot megkapta, nagyon szépen köszöni. Kéri őket, hogy a legközelebbi csomagban küldjék el az óráját. A viszonylátásig mindenkit szeretettel csókol. Ismerőseit üdvözi.

Püspökladány: Széll Ferenc szakaszvezető a B. 276. tábori postáról szeretettel csókolja feleségét. Jól van és a lakásügyben értesítést küldött. Szeretettel csókol mindenkit.

Következő honvédeink megnyugtatók hoztatózóikat és itthoni szeretteiket, hála Istennek, egészségesek s arra kéri őket, ne aggódjanak értük. Szeretnék, ha szeretteik minél többször keresnék fel őket itthoni levelekkel, lapjakkal. — Egyébként megnyugtató üzeneteket, szerető csókjukat és szíves üdvözlőket küldik következő hoztatózóknak:

Mezőtúr: Simon József szakaszvezető a Z. 558. tábori postáról édesanyjának és rokonainak. Levelet vár.

Békésesaba: Barány László honvéd a P. 939. tábori postáról szüleinek, rokonainak, hozzátartozóinak és ismerőseinek. A csomagot köszönettel megkapta.

Hajdúböszörmény: Kóza Ferenc honvéd a C. 220. tábori postáról szüleinek, hozzátartozóinak és ismerőseinek. Levelet vár.

Német gyorsíró-tanfolyam kezdődik október elején a Símai Magdolna és Sipkovits Béla Slezák Mária gyorsíró-gépiró- és szépiroskolájában, Piac-u. 73. Telefon 22-53. Debreceni tanker. kir. főig. eng. szám 5548/1942-43.

— **Egy nyíregyházi ácsmester halálos balesete.** Halálos szerencsétlenség áldozata lett egy nyíregyházi ácsmester, aki munkaközben olyan szerencsétlenül zuhant a földre, hogy sérüléseibe két nap múlva belehalt. Sinka József 64 éves ácsmester, nyíregyházi, László-utca 13. szám alatt lakos a Bocskai-utca 6. számú ház fűskamrájának tetőzetét javította. — Munkaközben megcsúszott s a földre esett olyan szerencsétlenül, hogy kétszeres gerinetrést szenvedett. A mentők azonnal kórházba szállították, segíteni azonban már nem lehetett, az ácsmester belehalt sérüléseibe.

— **Vattay mozdulatművészeti iskolájában** akrobatika, step, szakszerű mozdulatnevelés október 1-én kezdődik. Kossuth 11.

— **Kukoricát lopott és árdrágitva adta el.** Hajdu Imre hajdúsámsóni lakos a csendőrség feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki kertjéből több zsák csövestengerit lopott el. A csendőrség nyomozása során megállapította, hogy a lopást Süvöltős Ferencné követte el. Az asszony kihallgatása során elmondta, hogy két zsák tengerit vitt lakására, de harmadikat már nem tudta elszállítani, mert erősen besötétedett. A két zsákban ötven kiló tengeri volt, amelyet 50 pengőért adott el Günberger Bertának. A csendőrség az esetről jelentést tett a debreceni királyi ügyészségben, ahol Süvöltős Ferencné ellen lopás és árdrágitás gyanúja miatt indítottak eljárást.

zónának és Nagy Jucikának. **Oroszáza:** Huszár Béla őrzővezető a C. 220. tábori postáról szüleinek és menyasszonyának. Levelet és csomagot vár.

Debrecen: Nagy József honvéd a Z. 558. tábori postáról feleségének, szüleinek, testvéreinek, hozzátartozóinak és ismerőseinek.

Békésesaba: Könyves Kálmán őrmester a K. 501. tábori postáról feleségének, kislányának, rokonainak, hozzátartozóinak.

Hajdúnánás: Borsai Gábor őrzővezető az F. 629. tábori postáról feleségének, hozzátartozóinak, ismerőseinek.

Szatmárnémeti: Polgár Tibor őrzővezető a Z. 221. tábori postáról feleségének, hozzátartozóinak és Pásztor Gyulának.

Debrecen: Somoskői Tibor karpaszományos tizedes az F. 220. tábori postáról szüleinek, rokonainak, hozzátartozóinak és ismerőseinek.

Hajdúböszörmény: Oláh Béla hadapródörmester a C. 220. tábori postáról szüleinek. Levelet vár.

Hajdúböszörmény: Szabó Ferenc honvéd a C. 220. tábori postáról szüleinek. Arra kéri szeretteit, minél többet írjanak.

Debrecen: Papp Sándor őrzővezető az A. 469. tábori postáról feleségének.

Rádióüzeneteink közlését holnapi számunkban folytatjuk. — (Adjon Isten szebb jövőt minden magyarnak!)

Harsányi Zsolt gyásza.

Súlyos csapás érte Harsányi Zsoltot, akinek édesanyja, özv. sárospataki Harsányi Odómné 79 éves korában szombaton elhunyt. A nagyszonyt, aki a magyar irodalmi és művészvilág általános szeretetének örvendett, hétfőn délután 4 órakor temetik a farkasréti temetőből, az engesztelő szentmisé-áldozatot szerdán délelőtt 11 órakor mutatják be a szertvitők templomában.

— **A fürdés újabb áldozata.** Elek József 21 éves polgári lakos tegnapelőtt délután a késő őszi kánikulai napot arra használta fel, hogy elment a Tiszába fürdőzni. A hideg vízben azonban szívgörösöt kapott és elmerült. Holttestét a halászok húzták ki a vizből.

— **Dr. Náményi Gyuláné gyorsíróiskolájában,** gépiróiskolájában szeptember elején tanfolyamkezdés. Vidékieknek vasútkedvezmény. Előkészítés államvizgára. (Batthyány-u. 1) Telefon húszhetvenhét. Debreceni tanker. kir. főig. eng. száma: 6475-1941-42. Helyesírástanítás.

— **Újabb statáriális tárgyalás lesz Nyíregyházán.** Ma, kedden reggel 9 órakor újból összeül Nyíregyházán a statáriális bíróság. A törvényszék másodemeleti nagy tárgyalótermében ítélik meg Fencsik György 24 éves és Falisz József 30 éves ungpétrói lakosok bűnygyében, akik az elcsőtítés idején a Nyírbátor közszécsében sorozatosan követték el a legvakmerőbb betöréseket. A két bűnöző Ungváron szállt vonatra. Nyírbátorba érve elkövettek a betöréseket, majd a lopott holmival visszatartak Ungvárra, ahol értékesítették azokat. Ertesüléseink szerint a statáriális bíróság elnöke dr. Holényi Sándor kir. törvényszéki elnök lesz. A vádat dr. Márffy József kir. ügyész képviseli.

Mit keres a szőlőcsész orra az asszony szájában

A hajdúhadházi csendőrség igen érdekes ügyben fejezte be a nyomozást. Makrai Gyula felésketett hegyőr a csendőrségen ugyanis elpanaszolta, hogy a minap portyaúton volt a Bocskai-kerti szőlőskertben és feltűnt neki, hogy Szőlős József szőlőjében két idegen asszony tartózkodik. Igazolásra szólította fel őket, de az asszonyok igazolás helyett dulakodni kezdtek vele s a dulakodás hevében Veres Kálmán nekiugrott, mint egy tigris és orrát fogai közé fogta, majd harapni kezdte. Ennek már fele sem volt tréfa, orrában sajgó fájdalmakat érzett, mire nem éppen gyöngyöden szorongatni kezdte az asszony nyakát. Az ellenintézkedésnek meg is lett a hatása, mert az asszony fogai engedni kezdtek és csak így tudta orrát kiszabadítani szorongatott helyzetéből. Veresné társaságában ott volt Vajda Mihályné is.

A csendőrség a feljelentéssel kapcsolatban megindította a nyomozást és mindkét asszonyt kihallgatta. Veres Kálmán elmondta, hogy a csész támadt rá és ő csak önvédelemből ütlegelte pusztá kézzel. Azt azonban tagadta, hogy a csész orrát le akarta volna harapni. Vajda Mihályné szintén beismerte, hogy a jelenetnél jelen volt, azt azonban nem látta, hogy a csész bántotta volna Veresné. Több tanu is igazolta, hogy Veresné valóban a csész orrára pályázott. A csendőrség az esetről jelentést tett a debreceni királyi ügyészségben, ahol a két asszony ellen hatóság közeg elleni erőszak és könnyű testi sértés vétségének gyanúja miatt indítanak eljárást. Mint érdekességet itt említsük meg, hogy Veres Kálmáné szintén feljelentést tett a királyi ügyészségen Makrai Gyula ellen és feljelentéséhez csatolt egy orvosi látleletet is.

Gyászrovat

Arany Imre gazdálkodó 36 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután fél 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből ref. szertartás szerint. Lakás: Vágóhid-u. 5. **Dankó** temetkezés.

Dávid István gazdálkodó 58 éves korában elhunyt. Temetése hazaszállítás után kedden délután lesz a balmazújvárosi ref. temetőben. **Dankó** temetkezés.

Varga József gazdálkodó 16 éves korában elhunyt. Temetése kedden délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozó terméből. **Dankó** temetkezés.

Katona Sándorné Szabó Mária 21-ik évében hirtelen elhunyt. Temetése ma, kedden délután 4 órakor lesz a Köztemető négyes terméből rómkat. egyházi beszenteléssel. — **Csurka „Kegyelet”** temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám végzi.

Deczki Róza Zsuzsika 5 hónapos gyermek temetése ma, kedden délelőtt 11 órakor lesz a IV. oszt. teremből református egyházi szertartású imával. Lakás: Rakovszky-utca 18. szám. **Csurka „Kegyelet”** temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám végzi.

Bányai Emília 10 hónapos gyermek temetése ma, kedden délelőtt 10 órakor lesz a harmas teremből református egyházi szertartású imával. Lakás: Haláp 143. szám. **Csurka „Kegyelet”** temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám végzi.

Idős Kerekes István m. kir. nyugállományú csendőralhadnagy hosszas betegség után 70 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután fél 5 órakor lesz a II/a. teremből református egyházi szertartású imával. Lakás: Szeremley-utca 3. szám. Felesége, gyermekel, kiterjedt rokonsága gyászolja. — **Csurka „Kegyelet”** temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. szám végzi.

Özv. Zeke Lászlóné Varga Jullánna 78. évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Köztemető II/b. ravatalozójából. Lakás: Honvédtemető-utca 37. **Bartha** vállalat végzi.

Harsányi Sándor 72. évében elhunyt. Temetése ma délután fél 5 órakor lesz a Köztemető II/a. ravatalozójából. Lakás: Poroszlai-út 59. **Bartha** vállalat végzi.

Köszönetnyilvánítás.

Istenben boldogult szeretett feleségem, drága jó édesanyám és nagymamánknak, id. Katonka Martonné szül. Tóth Juliánnának a temetésén megjelent rokonok, jóbarátok és ismerősöknek részvétükért, a ravatalra küldött koszorúk- és virágokért ez úton mondunk fájó szívvel igaz köszönetet. **A gyászoló család.**

— **Ma reggel fél 9-kor a kultuszminiszter beszédével tünatni kezd a „rádióiskola”.** A Levente Hírközpont jelent: Kedden reggel félkilenc órakor Budapest I. hullámhosszán megkezdő műkődését a vallás- és közoktatásügyi minisztérium már többször ismertetett rádióiskolája. Az előadások megkezdése előtt Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter beszél a rádióban az ország tanulójú-ságához. A miniszter rövid szözata után a már ismertetett tanrend szerint megkezdik az iskola rendszeres műkődését. A szülők és diákok körében országos nagy érdeklődés mutatkozik a rádióiskola iránt és ennek alapján bizonyosra vehető, hogy az iskola eredményesen készíti elő a tanulójú-ságot a tanév tényleges megkezdésére. A hátraérvő hetek alatt november 3-ig az ifjúság a rádió útján eredményes foglalkozhat tanulmányaival.

— **Vattay tánciskolában** szeptember 29-én diákkölon kezdődik. Kossuth-u. 11.

— **A nagyváradi pénzügyigazgatóság bevonta egy dohánykísarús engedélyét.** Az utóbbi időben általános tünet az országban, hogy a dohánykísarúsok nem szolgálják ki a vevőközönségüket olyan mértékben, mint azoknak szüksége lenne rá. Sok esetben igazuk is van a dohánykísarúsoknak, mert a közönség egy része is halmozni igyekszik az árut, a közönség nagyobb részének rovására, de előfordul olyan eset is, amikor teljesen indokolatlanul tartják vissza áruikat. A nagyváradi pénzügyigazgatóság most egy ilyen esetet derített fel és példát statuált ezen a ténre, mert azonnali hatállyal bevonta az egyik kísarús jogosítványát. A pénzügyigazgatóság ugyanis megállapította, hogy a kísarús kincstári jogosítványára ellenére nem adott ki árut, noha készlete volt.

Nem lesz zavar Hajdu vármegye zsir- és faellátásában

Hajdu vármegye közigazgatási bizottsági ülésén az alispáni jelentéshez Benkő Géza országgyűlési képviselő szólott hozzá.

Felvilágosítást kért a felszólaló arra nézve, hogy a tűzifaellátással kapcsolatban tartott tárgyalásokon a vármegye kapott-e megnyugtató választ. Ugyancsak érdeklődött az iránt, hogy nem fog-e zökkenő beállni a tél folyamán a vármegye zsirellátásában, valamint érdeklődött

a textil- és bakancselőállítás kérdéseiről.

A felszólalásra Rásó István alispán megnyugtató választ adott. A miniszteri értekezleten megnyugtató választ kaptak a faellátásra nézve és kérte a bizottság tagjait, hogy a vármegye lakosságát nyugtassák meg, a zsirellátásban sem fog zökkenő beállni a jövőben.

A bizottság az alispán választ megnyugvással vette tudomásul.

Kazaltűz a Bellegelőn

Száz mázsa szalma lett a tűz martaléka

Hetfőn nagy tűz pusztított a Bellegelő 180. számú tanyán. A hajnali órákban telefonon jelentették a tűzoltóknak, hogy özvegy Szabó Zsigmondné Piac utca 9. szám alatti lakosnak az ifjú Helmezi József által bérrelt tanyáján egy hatalmas szalma- és törekkel kigyulladt. A telefonjelentés vétele után Török István főfelügyelő vezetésével egy motorosorsós szallott ki a helyszínre.

A tűzoltók megérkezésekor

1500 pengő értékben már elégett száz mázsa szalma, úgy, hogy ekkor már csak a törekkel megmentésére kellett erőköt összpontosítani. A nagy vízhiány következtében megsejtett munkával sikerült a törekkel megmenteni. A helyszínen megejtett tűzvizsgálat adatai szerint a kazaltűz valószínűleg gyújtogatás okozta. A csendőrség megindította a nyomozást.

Kitűnően sikerült a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség irodalmi és kulturális estje

Vasárnap este hét órai kezdettel nagy érdeklődés mellett tartotta meg az Arany Bika dísztermében a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség irodalmi és kulturális előadását. Az előadást Debrecen társadalmának minden rétege képviselte magát.

A gazdag műsort a Kossuth Dalkör vezette be, aminek a Nemzeti Hírszekeret énekelte el. Ezután dr. Balogh Gyula kormányfőtanácsos a MEMSZ debreceni elnöke mondott értékes megnyitó beszédet. Hangoztatta, hogy a MEMSZ azért rendezte ezt az előadást, hogy a kötelekbe tartozó írókat és költőket bemutassa a város társadalmának. Rámutatott a szövetség munkájára és céljaira.

Egymás terhet hordozzátok és úgy töltsetek be Krisztus törvényét — mondotta Balogh Gyula. — Ez a bibliai alapelv a MEMSZ jelszava, ezen alapul és ezen akar szolgálni tagjainak. — A továbbiakban a szónok megemlékezett hős katonáinkról, akik messze orosz földön harcolnak hazánk jobblétért Kormányzó Urunk bölcs vezérése mellett.

A közönség nagy tetszéssel fogadta dr. Balogh Gyula nagy beszédét.

Székely Lászlóné keftemesen csengő hangon, előbb Nagy Sándor, ismert debreceni zeneszerző dalaiból, majd Erdey István műdalaiból adott elő. A kellemes hangú énekművésznő Szegedy Csilla kísérete stílusosan zongorán.

Leleges taps kísérette Nagy Ferencnek, a tehetséges debreceni költőnek általa felolvasott költeményeit, melyek valóban komoly irodalmi értéket reprezentáltak.

Pákozdy György finom kidolgozással adta elő hegedűn Lavotta első szerelmét, majd Juhász Imre egy Abrányi költeményt szavalt el mély átérzéssel.

Ezután Szilágyi László, a MEMSZ debreceni főtitkára mondott ünnepi beszédet „Az új világ új embere” címmel. A mai életben a sorsrendszér közepében a szociális eszmék állanak. Hogy milyen lesz a holnap, azt nem tudjuk, de hogy milyennek szeretnénk, azt mindnyájan tudjuk. A régi ember nem várhat új világot, tehát először is nekünk kell gyökeresen megváltoz-

nunk. Csak így kezdhetjük az új világ építését. Ha végignézünk az ország vezető férfainak munkáján, azt állapíthatjuk meg, hogy az ország, az állam már megkezdte az új világ építését. Erről tanuskodnak a különböző jóléti intézmények.

Vigyázzunk — hangoztatta a szónok — mert az új világnak belőlünk kell kiindulni. Új emberekké kell lennünk. Csak a megtért ember lehet új ember. Ugy térhetünk meg és úgy születethetünk újjá, ha nem a magunk önző érdekeit helyezzük mindig előtérbe, hanem le tudunk mondani arról, amiről a legnehezebb. Addig nem születethetünk újjá egy ember sem, amíg közönyös tekintettel, vagy kézlegyintéssel napirendre tud térni affőllöt a kérdés fölött, hogy amíg ő könnyen, izzadság nélkül keresi kenyerét, addig a másik ember állati munkát végez éhbéért. Az új ember nem lehet önző érdekeinek és szenvedélyének élő ember. Nem csak azt kell néznie, hogy mi válik az én javamra, hanem azt is, ami a felebarátainknak is hasznát jelent. Mindnyájan felelősek vagyunk egymásért. Mint az ige mondja: cselekedjünk jól mindenkivel, kiváltképpen hitűneknek cselekedeteivel.

A továbbiakban ezeket mondta Szilágyi László:

— Mi magyarok vagyunk, legyünk hűek hazánkhoz, érezzük felelősséget annak minden fiatal szemben. Az új világ embere nem gyűlöli senkit. Isten parancsa ez az új ember számára. De hisszük és hirdetjük, nagy és szent akarattal, hogy a Kárpátok medencéjében először is nekünk van jogunk élni, mert apáink szerették azt hitűkkel, életükkel és vérükkel. Hazánk ma áldozatokat kíván, s nem magyar ember az, aki az áldozatokból nem veszi ki részét. Oda kell áldozni mindent, amit a haza kíván: fiainkat, férjeinket, apáinkat, testvéreinket. Az új világ új emberének össze kell kapcsolnia az embert az emberrel. Éreznünk kell és meg kell tanulnunk, hogy ez a szövetségünk — szent szó. Isten előtt nem fontos, hogy milyen munkát végzünk, az a fontos, hogy lelkiismeretesen végezzük. Az új ember első kötelessége, ha szolgálatban van és ennél nem kívánhatja

más bennünket, csak a lelkiismeret munkája. Az új világ új embere az igazi szeretőre építi fel az életét.

A közönség nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadta Szilágyi László beszédét, mely után Tóth Ilona magyar nőtáncos énekelte ki-robbanó sikerrel. Hasonlóan nagy tetszés fogadta Gordán József ki-forrott művészi hegedűjátékát, Erdéy István munkásköltő, az irodal-

mi társaság ügyvezető elnöke saját verseiből olvasott fel általános érdeklődés mellett. Szegedy Csilla „Fenyvesekben” című saját szerzeményű szép zongoraszáma adta elő finom technikával. Befejezésül Sulyok Sándor lelkész meglehetősen zárószavakat mondott, utána a Kossuth Dalkör a Himnuszot énekelte el.

Erdős Erzsébet.

Lénárt András, Varga Fozsac, Lefkócs Gábor, Bakóczy Sándor, Gorvay Gyula, Schmidt Gyula, Balla Gábor, Kádár Gyula, Húse Sándor, Bakar László, Szegedi Mihály, Lé-vay Pál, Marosán János, Bakóczy László, Fekete József, Kovács Géza, Wagner István, Békési Sándor, Eltető Zoltán.

A verseny megrendezése és mintaszerű levezetése elsősorban Schmidt Gyula testnevelési tanár érdeme.

SPORTHIRMONDÓ

Balmazújvárosi LE—Debreceni 4. bombázó repülő osztag 2:1. Nagy küzdelem után a szivvelvőkkel játszó hazai csapat megérdemelten győzött a repülők ellen. Ismét kiemelkedő formát játszott Mező László kapus (BLE).

A Gödöllői nemzetközi teniszer-szeny döntő mérkőzéseinek eredménye a következő: Férfi páros: Katona, Fehér (UTE)—Szigeti, Bujtor 7:5, 2:6, 7:5, 7:6. A Katona, Fehér pár az elődöntőben a Mitic, Pallada párt verte, a Szigeti, Bujtor pár pedig az Asbóth, Mayer párt verte Csik, Stolja pár ellen győzött. Női egyes döntő: Flórian—Jusits 6:0, 5:6.

Burgonya kereskedők figyelmébe!

Azok a burgonya kereskedők, kik a Futuránál szeptember 6-án 1—57. sorsszám alatt és szeptember 7-én 1—16. tétel alatt igényelték burgonyát, a burgonya utalványt kedden délelőtt a hivatalos órák alatt a közlelmezési ügyosztálynál okvetlenül vegyék át és a burgonyát pedig kedden—szerdán a Mezőgazdasági Központnál, Pesti-u. 2. szám alatti raktárból szállítsák el. Polgármester.

Az osztálysorsjáték huzása

50.000 pengőt nyert: 5646.
20.000 pengőt nyert: 30909.
10.000 pengőt nyert: 79058.
5000 pengőt nyert: 13252, 16643, 69298.
4000 pengőt nyert: 20481, 40094, 48598.
3000 pengőt nyert: 39702, 61619.

SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Kedden Barabás Sárival: Mosoly ország.
Szerdán Barabás Sárival: Mosoly ország.

SZÍNHÁZI MOZAIK

UJABB VÁLTOZÁS A SZÍNHÁZ ELŐADÁSRENDJÉBEN

Az országos elötétítési rendeletre való tekintettel a Csokonai színház előadásrendjében is változás állott be. Eredetileg úgy volt, hogy e héttől az esti előadások 7 órakor fog-nak kezdődni, mivel azonban az előadást még az elötétítés előtt be kell fejezni, az igazgatóság úgy döntött, hogy színelőadásait ma estétől háromnegyed hét órakor kezdi. A délutáni előadások kezdete fél négy.

Ma és holnap este ismét a Mosoly ország kerül színpadra az állandó vendég szereplő primadonnával, Barabás Sárival, aki közelesem németországi vendégútra indul, így hosszabb ideig ez lesz utolsó fellépése a Csokonai színházban.

A hét színházi eseménye a Táborokné bemutatója. Budapest nagy-sikerű operettjének címszerepét U. Kovács Terus játssa, a többi főszerepben Károlyi István, Jurik Ica, Moóry Lucy, Márki Géza, Turcsi Gitta, Szabó Samu, Dalmady Géza, Csengeri Dsida Aladár és Késmárky Kálmán lép fel. A bemutatás előadása pénteken este lesz.

SPORT

Magyarország—Svédország 3:2 (1:2)

Stockholmban a 13. magyar—svéd találkozó ismét a magyar színek győzelmét hozta. Közel 40.000 néző előtt Tóth-Rudas, Bíró t. bajPax előtt Tóth — Rudas, Bíró — Sárosi, III. Olajkár II. Nagy II — Egressi, Zsengeller, Sárosi dr. Bodola, Tóth összeállításban lépett pályára a magyar csapa. Az első félidőben a svéd-ek igen frissen mozogtak és Nordahl a vezetést is megszerezte. A magyar csapat Zsengeller góljával egyenlített, de Nordahl ismét vezetéshöz juttatta csapatát. A második félidőben a magyar csapat rákapcsolt és Sárosi góljával kiegyenlített,

majd a svéd védelem öngólt vett és megszületett a magyar győzelem. A magyar válogatott labdarugósapat Stockholmból Helsinkibe utazik, hogy ott a finn válogatott labdarugókkal összemérje tudását. A magyar válogatott utazik Helsinkibe Pluhár István is és amennyiben sikerül, távbeszélő-vonalat biztosítani, amire minden előkészület meglettet, úgy az előzetesen kiadott műsor megváltoztatásával szerdán, szeptember 15-én, este 21 órakor a Rádió Budapest I. műsorán közvetítést ad a magyar- finn labdarugó-mérkőzésről.

DVSC—DIMAVAG 4:4

A válogatott mérkőzések miatt elsőosztályú csapataink csak barátságos mérkőzést játszottak. Így a DVSO is Diósgyőre látogatott át, hogy ott a DIMAVAG-gal összemérje erejét. A DVSO csapatában ismét helyet kapott Ille a balszélen s ez-uttal Mester játszott balösszekötőt. Ennek meg is lett az eredménye, mert a ragyogó csatárjátékot nyújtó Mester mesteri átadásából még a gyenge Ille is tudott három gólt löni, míg a negyediket Komlóssy juttatta a hálóba. A mérkőzésről semmi jót nem lehet írni. A diósgyőri mérkőzés vitathatatlanul az NB. I. jelenlegi két leggyengébb csapatának találkozája volt. Reméljük azonban, hogy a kényszerpihenő alatt sikerül a csapatot egy kissé összekovácsolni.

DVSC II—SZATMARI SE 4:3

A kis DVSC vasárnap Szatmáron játszott bajnoki mérkőzést az SzSE ellen. A debreceni vasutasok elkés-redezt küzdelem után 4:3 arányban gyűrték maguk alá ellenfelüket. A kitűnő formában játszó Keskeny két 11-est védett ki.

Barátságos mérkőzések eredményei: Kispes—Vasas 5:4 (2:2). Szolnok—Elektromos 9:4 (4:3). Szombathely válogatott—Magyar B. válogatott 5:2 (1:1).

VILLANYGYAR—PETROZSÉNY 3:2 (0:1)

Ha nehezen is, de végre megszűletett a Villanygyár első győzelmé. A mérkőzést a nagyerdei Stadionban játszották, ahol a debreceni kéksárgák a következő összeállításban játszottak: Vörös — Pócsi, Sarkadi — Erdei II. Elek I. Nagy II — Barré, Kántor, Palugyai, Szatankovics, Nagy I. A mérkőzés a kéksárgák támadásával indult, de az akciók a kitűnő nagybányai védelem sorra hajótörést szenvedtek. A vezetést Kovács II. szerezte meg a vendégeknek. A második félidőben a vendégek járnak elől és Pecsár a második gólt is belövi. A két gól egy kissé felrázza a Villanygyár játékosait. 15 perccel a befejezés előtt Sarkadi lövése talált útát a kapuba, öt perccel később ugyanő kiegyenlített, míg a győzelmet jelentő gólt Elek lötte befejezés előtt egy pár perccel.

SORRA GYŐZTEK A DEBRECENI AMATŐRÖK

Vasárnap Debrecenben négy amatőrbajnoki mérkőzést játszottak és mind a négy mérkőzésben a debreceni amatőrök győztek: Tiszthelyettesek—Mátészalkai I.E

2:0 (1:0). A gólokat Mezei és Borbás lötték. DEAC—Karcagi Levente 2:1 (2:0). A gólokat Görgei, Bacsina, illetve Bajkó I lötték. Villanygyár II—Hajdúszoboszlói ISE 7:2 (5:0). A villanygyár tartalékcsapata lehengerelte újone ellenfelét. A gólokat Páll (4), Lévai (2), Kádár, illetve Schmidt és Zámbo lötték. DMTE—MOVE Szabolcs 2:1 (1:0). A DMTE csak az első félidőben elégtett ki.

NAGY KÖZÖNSEGSIKERE VOLT A DEBRECENI USZÓNAPNAK

A városi uszodában nagy közönségsiker mellett zajlott le a debreceni uszónap. Az indulók száma nem volt olyan óriási, mint az elmúlt évben, ez azonban érthető, hiszen akkor szinte valamennyi úsznitudó elindult a versenyen, akik tehát már, mint újoncok ezen a versenyen nem vehettek részt, — másrészt az iskolák még nem kezdődtek meg és így nem lehetett megfelelően beszervezni a diákok részvételét.

A versenyt több csoportban bonyolították le. A 12—16 éves korosztály versenyén az ügynevezett Honvédó versenyen ÉR Lajos érte el a legjobb eredményt, aki 50 méter mellen 39.6 mp-et úszott. Kővári 50 mellen 40.6 mp-es eredménnyel ért el. Tomola pedig 50 m-es gyorsban 34.4-et.

A 16—18 évesek versenyében, az ügynevezett „Búvár Kund”-versenyben Nagy László 100 méteres mell-úszásban országos viszonylatban is kitűnő ifjúsági eredménnyel 11:25.1-gyel győzött.

A két korosztályban az egyes számú győztesei: Honvédó verseny. 50 m. gyors I. Tomola 34.4. — 50 hát I. Kétesy 45.8. — 50 mell I. ÉR 39.6. „Búvár Kund”-verseny. 100 mell I. Nagy 1:25.1 — 100 gyors I. Nagy 1:19.8. — 100 hát I. Nagy 1:38.

Ezüstjelvényt hárman: Molnár Borbála, Nagy László és Mohácsi Jenő szereztek. — Bronzjelvényt 8. vasjelvényt pedig 35 úszó szerezte. Emlékplapot és jelvényt kaptak: Győri Elek, Stegánsgy Gyula, Bergrszázi Kálmán, Hangyál Tibor, Hübéresi Sándor, Ménesi Tibor, Kohard Sándor, Szabó Sándor, Zöld Tibor, Mező György, Tikos László, Tatár László, Kiss András, Rozmann Bertalan, Német Sándor, Kovács Sándor, Buday László, Vigh János, Szekeres Tibor, Szabó Ferenc, Csizmadia Sándor, Herczegh Gábor.

Emlékplapot szereztek: Tulcsik Béla, Kovács Áttila, Tisza Tibor, Benez Mihály, Fekete János, Kéri Tibor,

Szerkesztői üzenetek

Regi előfizető. Levélét megkaptuk és készséggel adunk információt, ha személyesen befűrd a szerkesztőségbe. Egyébként felekezeti kérdést éppen a felekezeti béke érdekében nem akarunk lapban pertraktálni. „Péter” álnévvel beküldött novellája nem vehetett részt elbészélpályázatunkon, mert megkésve érkezett be. Egyébként is nem szívesen közlünk álnévvel írásokat. Szeretnénk, ha hozzájárulna ahhoz, hogy alkalmadtán rendes neve alatt hozhassuk.

A Debreceni Ügyvédi Kamarától

0000/2—1943. szám. HIRDETMEY A Debreceni Ügyvédi Kamara közöri, hogy dr. Eisler Géza debreceni ügyvédet a M. kir. Kuria Ügyvédi Tanácsának Üt. 92/7—1943. számú végzése alapján az elene a debreceni kir. Törvényszék előtt folyamatban lévő B. 961/1943. számú büntető ügy jogerős befejezéséig az ügyvédség gyakorlatától azonnali hatállyal felfüggeszti. Kelt a Debreceni Ügyvédi Kamara választmányának 1943. szeptember hó 4. napján tartott üléséből. Dr. Nagy Béla sk. elnök. Dr. Misztli Károly sk. titkár. A kiadvány hitelülül: Réthy igazgató.

HIRDETMEY

A diósgyőrvasgyári társaság tulajdonát képező Hajdúszoboszlói bányakerti 50 ágyas szállodának konyhai rész bérletére pályázatot hirdet. A pályázatban részletesen fel kell tüntetni a nyújtott ételek mennyiségét és árát. A pályázati kérvényeket 1943. szeptember 18-án, déli 12 óráig lehet a diósgyőri társasághoz benyújtani. HETFŐN elsőnek közöl minden sporteseményt a Tiszántúli Déli Hírlap. Főszerkesztő: Felelős szerkesztő Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál. Kiadja: Alföldi Sajtóvállalat Kft. Felelős kiadó: Balogh István.

Szalacsi Rác Imre regénye:

A KERESZT

(7) — Isten egy van, testvérem, csak a neve más nálatok, nálunk és minden nemzeteknél. Egy az Isten, aki felettünk van!... — Semmi Krisztus, semmi Jézus Úr?... — ámult a kun. — Isten egy van és ennek az Istennek legszentebb nevében meggyógyítom a testvéred — mondta olyan határozottan Péter atya, hogy ifjú társa is megrémült. Ekkor már a beteg lázas, forró kezét fogta Péter atya, aki olyan csapott, olyan elesett volt, hogy tiltakozni se volt ereje. Hagyta, hogy történjen vele az, ami éppen történik. Péter atya a mécses közelebb hozta és megnézte az ifjú legény arcát, szeme fehérét, végigtapogatta a beteg hátát és úgy mondta a kunnak: — Mondd neki, hogy szóljon, ha olyan helyen jár a kezem, ahol fájdalmat érez! — Kár beszélni, a kun sohase érez fájdalmat — emelte fel büszkén a fejét a kun. Péter jól tudta, hogy valóban így élnek a maguk szokását a kunok, azért erősen tapogatni kezdte a legény hátát, oldalát. Amint a baloldalhoz ért, a fiú felszisszent és nem tudta arca kinjárt takargatni. — Itt a baj — nyomta meg újra Péter a legény oldalát. — Kiűzöd onnan — csillant meg a remény szemében. — Finom bárány- vagy kecskeirhát adjaatok, hogy megmárhassam vízben... — Kancatejben mártsd meg, szívesen adom azt is — ugrott maga a kun, hogy kiszolgálja a pap urat. — Csak tiszta vizet adj, minél puhább bőrrel... Ha vásznad volna, az még jobb lenne! — Testemen még soha nem volt vászon, de az asszonyok sátrából magam hozok — sietett a sátor végénél lévő nyíláshoz, félrelibbentette és ekkor látta Emre, hogy kun asszonyok leselkednek a két idegen befogadó férfisátorba. Keleti, leheletfinom selyem került elő az asszonyok sátrából, melyet durva, keménykézzel mártott vízbe Péter, majd kicsavarta és kecskeirha alatt átkötötte vele a fiatal kun legény mellét. Aztán iszákját szedte elő és valami kis fényes dobozból apró börtácskókat rakott ki és válogatni kezdett valami fekete porok között. Végül egyiknél megállapodott, kése hegyével egy jó csipetnyit fakupába öntött, reá saját tömlőjének maradék borát öntötte: — Mondd — nyújtotta a kupát a kunnak —, mondd, hogy igya meg, ettől erőre kap!... Gyengéden fogta meg a kun öccse állát és valami elképzeltetlen duruzsoló szóval diktálta bele a betegbe az italt. Ekkor már a sátor népe valahányra ott volt. A beteg lenyelte a bort és benne az orvosságot, melyet még Párizsból hozott annakidején Péter atya. — Mondd neki, hogy ez az élet orvossága, ettől meggyógyul, ha halottá vált is... A kun mosolygós arccal adta tovább a betegnek a jó hirt, aki fonnyadt, hervadt arcának hálás mosolyával köszönte meg a nem várt segítséget. — Most elalszik, reggelre megjavul a sora!... A beteg lehunyta a szemét, arca megnyugodott és ziháló lélegzete lassan rendes, mély lélegzéssé alakult át. — Nyugodjunk le mi is, aludni fog most már a beteg is! — nyomta el fáradsága ásitását Péter atya. Nehéz bőrökön készített egy fületlen szolga nyughelyet a két jövevénynek, míg a kun kiment, hogy megnézzze a kinti tábort. Pár perc múlva visszajött és megállott a két idegen előtt. — Szerencsések volt, pap úr. Ha egy fertályórát késtek, ott kap el benneteket a farkas-csorda a pusztá kellős közepén. Legényeim most tértek vissza, hét ordas irháját hozták magukkal. — Istenünk nem nekünk szánta azt a halált — mondta nyugodtan Péter atya és nyugodt lelkiismerettel fülére hajlott, jelezvén, hogy immár valóban aludni akar. — Bátor emberek vagytok, hogy ilyen fegyvertelenül mertek nekivágni a síkságnak... — Van botunk és van hitünk, testvér, ez a kettő minden más fegyvernél többet ér!... — Miért kell nektek akkor is menni, amikor a vándorló kun is elpihen a táborban? — Boldog ember vagy, hogy ilyen kérdezel. Tudd meg, a vándoromadárnak mennie kell addig, míg vándorlása célját el nem érte. Mondd, láttad te már az őszi falevelet, melyet eltépett a szél az ágtól? Ugy-e, láttad, de megse próbáltad visszaakasztani az ágra... — Értem — hajlotta le a kun a fejét két kérges tenyérébe és megértő szemmel nézte álomba szenderült vendégeit. (Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Jánosy magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. Telefon: 23-78. 8 Galocsy tizenhatalcés nyomozóirodája vidéken is diszkrétan nyomoz megfigyel. Zöldfa-u. 3. T.: 28-72. 214

Levelezés

Szeretne levelezni hajdúföldi magyar lánnyal, aki sok örömet tudna szerezni egy oroszföldön küzdő magyar honvédnek. Molnár János örv. Tp. F-887. 497

Háztartási alkalmazott

Jobb családból való mindenest keresek. Telekí-u. 30. 493

Jólfűző, komoly minden szakácsnő keres magános úr. Jelentkezni Maróthy György-u. 21. Kizárólag délután 3 óra-ko. 411

Betöltendő állás nőknek

Gazdaszöny házaspár, gyermektelen keresek tanóra azonnali vagy későbbi belépésre. Fizetés pénzben, természetben, természetben és teljes ellátás. Peremártoni Nagy Mária, Nagyléta. 445

Lapkébesítő nőket fixizéssel felvesszünk, jelentkezés a Debreceni Újság Hajdúföld kiadóhivatalában, Ferenc József-út 56

Betöltendő állás férfiaknak

Lapkébesítőt azonnalra felvesszünk kiadóhivatala. Jelentkezés egész nap. Piac-utca 56. szám alatt.

Egy tanult és kifutól felvesszünk Kuszka Mihály börtanykereskedő, Kossuth-utca 25. 417

Négy középiskolát végzett tanulófiút felvesszünk Szerépi Sándor látszerész. Ferenc József-út 24. 435

Ajánlat

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek. Sas-utca 2. 60

Ékszer javítás, briliáns és ezüst beváltás. Hamis-ékszer eladás. Pollák Endre aranyművesnél — Hatvan-utca 2. 76

Szörme bundákat javítok, alakítok, festek. Veszék, eladok. Kövály szücsmeister, püspöki palota 1. 31. v. 968

Mezőgazdasági gépeket, eszközöket, alkatrészeket bármilyen vesz, elad, vagy becsereél vitéz Nagy János, Hatvan-utca 41. Telefon: 26-19. 1874

Neves mesterek olajfestményét olcsón kaphatja meg kiadóhivatalunkban. 670

Fuvarleveleket felülvizsgál, visszatérítési és kártalanítási ügyeket vállal Mester András fuvarlevél felülvizsgáló iroda. Hatvan-utca 1. I. 38.

Béhy- és gyermekzőknik főzhető kivételben megrendelhető Pethő kézi-munka iparában. Szent Anna-u. 10. Harisnyafejlesztés, talpalás. Női kötött-kabátok készítése, összeállítás hozott anyagból is. Telefon 32-41.

Sírkövek műköből és természetből mészalak gyümölcsösök részére és piros salak kerti utakra kapható a Debreceni Műkögyárnál, Fűrdő-u. 2. 554 v. v.

Aranyat, ezüstöt s briliánst napi áron veszek. Szelecsényi óra- és ékszerkereskedő, Sas-u. 2. 61

Oktatás

Tud Ön rajzolni? Tanuljon rajzot, festőművészetet. Debrecen, Kálvin-tér 3. Úveglerem. 494

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró és gépíró iskolájában új tanfolyam kezdődik. Beiratkozni állandóan lehet, Debrecen tan. ker. kir. főig. eng. száma: 6475/1941-42. Vidékieknek vasútkedvezmény. Bathány-u. 1. 495

Német- zongoratanítási, iskolai korrepetálást jutányosan vállalok Simonffy utca 11. 488

Lakás- és szoba-kereslet

Különbejárattú üres szobát keresek okt. 1-re. — „Biztos fizető” jellegre. 422

Kereslet

Golyósprest, középnyagságút, megvételre keresünk. J özsef kir. hg-u. 16. Nyomda.

Egy jókarban levő férfi teli kabátot megvételre keresek. Cimet a kidóba kérek. Ny

Öcska vasat, fémot, gépet a legmagasabb áron veszek. Vaskovits, Pacsirta utca 17. Telefon: 26-94. 937

Hentesek és mészárosok figyelmébe! Csonthulladékat a legmagasabb napiáron veszek. Vaskovits Pacsirta-utca 17. sz. — Telefon: 26—94. 936

Aranyat, ezüstnemüt, ékszereket napiáron vesz Takács Sándorné, Piac-utca 56. 62

Zenélőórát, régi vázát, zenélő képet megvételre keresek. Maróthy Gy. utca 21., délután 3—4-ig. 696

Rádió

Rádiót, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít, olcsón garanciával, évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész, Csapó-utca 84. telefon: 32-54. Vidékieknek soronkivül. 573

Butor

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútortulajtemben, Piac u. 71. sz. 1966

Gyermekágy, matrac eladó, 195

Modernháló, konyhaberendezés, kombinált szoba, rekamié, fotelek, szalon, divány eladó. Kossuth-utca 81. 71

Használt bútorokat, irodai berendezést, werti heimkasszát, üzletberendezést, magas áron veszek. Verő. Csapó-u. 10. 298 v. v

Hangszer

Kifogástalan állapotban levő His Master's Voice laskagramofon új lemezekkel eladó. Domokos Lajos-u. 26. sz. 425

Egy 12 basszusos tangó-harmonika eladó. Komoly vevők Kétmalom-u. 6. udvari lakásban érdeklődjének. 463

Autó, motor, kerékpár

300 kbe üzemképes motorkerékpár jó gumikkal eladó. Kiss-u. 8. sz. Ny

Birtokbérlet

Ebesen 47 hold föld kiadó. Ertekezni Kossuth-u. 69. 5. ajtó. d. u. 2—4 6—8-ig. 496

Szőlő, gyümölcsös

Hajdúszoboszlón, fűrdő közelében a Bányakertben 866 □-ól kert eladó. Mailáth ügyvéd, Hanyadi utca 5. 234

Gyümölcsös, egy szoba, konyhás lakással keresek megvételre azonnali készpénzfizetésre. Írásbeli ajánlatokat „Tízezer pengő” jellegre a kiadóba kérek. 732

Eladó állatok

Két 8 hónapos malac eladó Hatvan-utcai kert — Gyepűsor 27. 1842 Ny

Különféle

Betegség folytán eladó sürgősen egy keskenyfilm-es mozi, teljesen új, complete berendezése. — Cím a kiadóban. 385

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lap kiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén Igazgató: Somogyi Gábor.

A motoros pilótanövendékek ünnepélyes vizsgatétele Budaörsön

Budaörs, szept. 14. Országgrasználó és éljenzéssel fogadott beszéde után motoros repülőiskolázás bemutatására került a sor. A vitorlázó repülés után a motoros pilótanövendékek iskolarepülése következett. A háromnapos kiképzésben részesült növendékek szobrászati gyakorlatokkal szórakoztatták a vizsga közönséget. A haderőnkivüli repülés nagy seregszemléje a kiképzett repülőnövendékek díszmenetével ért véget.

Csatay Lajos honvédelmi miniszter a díszmenet után rövid beszéde után intézte a vizsgatétel próbáját fényesen kiállott motoros növendékekhez és az oktatói karhoz. — Örömmel tekintetek meg a vitorlázó és motoros pilótakiképzésnek azokat a nagyszerű eredményeit, amelyeket itt bemutatattok — mondotta. A magyar repülő a hazaszeretet és az önfeláldozó kötelességteljesítés kell, hogy jellemezze. Erre van szükségünk, hogy egykoron helyében lépjenek a magyar repülőknél, akik védelmezik a hazát és harcolnak a fiatal magyar légierőnek becsületéért és díszéért.

Ember Sándor dr. nagy tapssal és éljenzéssel fogadott beszéde után motoros repülőiskolázás bemutatására került a sor. A vitorlázó repülés után a motoros pilótanövendékek iskolarepülése következett. A háromnapos kiképzésben részesült növendékek szobrászati gyakorlatokkal szórakoztatták a vizsga közönséget. A haderőnkivüli repülés nagy seregszemléje a kiképzett repülőnövendékek díszmenetével ért véget.

Csatay Lajos honvédelmi miniszter a díszmenet után rövid beszéde után intézte a vizsgatétel próbáját fényesen kiállott motoros növendékekhez és az oktatói karhoz. — Örömmel tekintetek meg a vitorlázó és motoros pilótakiképzésnek azokat a nagyszerű eredményeit, amelyeket itt bemutatattok — mondotta. A magyar repülő a hazaszeretet és az önfeláldozó kötelességteljesítés kell, hogy jellemezze. Erre van szükségünk, hogy egykoron helyében lépjenek a magyar repülőknél, akik védelmezik a hazát és harcolnak a fiatal magyar légierőnek becsületéért és díszéért.

Hangya birtokából egy cukrosládát, Nyíradonyban Czirják Mihályné vendéglőjéből egy boros és pálinkás poharat, valamint egy cukrosládát, Debrecenben pedig a MÁV birtokából egy láda ivascsavart lopott el.

Rapcsok József tagadta bűnösségét. A zsáklóval kapcsolatban azzal védekezett, hogy a zsákokat 20 pengőért vásárolta és általa ismeretlen egyéntől és a többi lopásról nem akart hallani. Tóth János szintén tagadta a lopásokat. — Mindössze annyit ismert be, hogy ittas állapotban a MÁV birtokából egy láda ivascsavart lopott el. A fiatalokú töredelmesen beismerte, hogy egy alkalommal a Vágóhídon felment a hűtőház második emeletére, ott a lakatot lefeszítette és öt láda zsírt lopott el. Utána az ajtót egy magával vitt lakattal lezárta.

Kövér Magda, Rádai Magda, Erdei Erzsébet, Szekeres Mária, Szekeres Erzsébet, Vázi Piroška, Tóth Imre, Magyar Dezső, Komlóssy Zoltán, Garamvölgyi Gábor, Ecsedi László tanúk kihallgatása után a királyi ügyész súlyos, a védelem pedig enyhe büntetés kiszabását kérte. Rövid tanácskozás után a törvényszék ifjú Rapcsok Józsefet orgazdaság bűntettében mondta ki bűnösnek és héthónapi börtön büntetésre ítélte. Tóth János három rendbeli lopás vétségéért, a fiatalokú pedig egy rendbeli lopás vétségéért 3 hónapi fogházbüntetést kapott. Az ítélet jogerős.

A NYIREGYHÁZI STATÁRIÁLIS BÍRÓSÁG HALALRA ÍTELT KÉT BETÖRŐT

Nyíregyháza, szeptember 14. (MTI) A nyíregyházi törvényszék rögtönítélő tanácsa halálra ítélte Fencsik György és Fálisz József üngpetróci lakosokat, akik Nyírbátor községbe utaztak és ott az elsötétítés ideje alatt egyik betörést a másik után követték el. A lopott holmikkal ivszautaztak Ungvárra.

MEGOLDOTTAK A VENDEGLŐS-SZAKOSZTÁLY TŰZIFAIGÉNYLESENEK KÉRDÉSÉT

Kedden este tartotta meg a debreceni vendéglős-szakosztályi rendes szakosztályi ülését Csócsits Lajos elnöklésével.

Az elnök üdvözölte a megjelenteket, majd rátért a szakosztályi ülés egyetlen pontjára, a tűzifaigénylés kérdésére. Kijelentette, hogy a szakosztály 150 úrméter tűzifát kapott, amelyre már a pénzt be is fizették. Csócsits Lajos elnök az összegyűlt pénzmennyiséget még a mai nap folyamán elküldi az illetékeseknek. Így megoldódott a szakosztály tűzifa-kérdése is.

Néhány folyó ügy tárgyalása után az elnök berekesztette az ülést.

AZ OSZTÁLYSORSJÁTÉK HUZÁSA

10.000 pengőt nyert:	91824 92125
5000 pengőt nyert:	48351
4000 pengőt nyert:	4192 70864
3000 pengőt nyert:	12881 18528
2000 pengőt nyert:	40290
1000 pengőt nyert:	6142 6312 19417 32218 54777 63448 69263 73897 57604 75608 76703 81930 86615 91733 95072
800 pengőt nyert:	1589 15931 25181 30399 65084 78901 81969
600 pengőt nyert:	68 42900 47272
500 pengőt nyert:	65759 70877 75434 75840 90292
500 pengőt nyert:	624 2568 14007 14680 17072 23228 23870 40801 40980 46086 55991 59609 62312 64202 71342 72607 73897 82338 85207 98117

Rendesbíróság elé utalták a szegény munkásemberek fosztogatóit

Budapest, szeptember 14. A Magyar Országos Tudósító jelenteti:

A budapesti büntetőtörvényszék rögtönítélő tanácsa kedden ítélt fel a szegény munkásemberek fosztogatóit. A bíróság az ügyet rendes bíróság elé utalta, mert az egyik sértett távolmáradt a bíróság ügy találja, hogy ennek a sértettnek tanúk kihallgatása nélkül az ügy nem bírálható el.

Két hónap alatt 30-40 ilyen lopást követtek el. Tettük egy részét az elsötétítés alatt követték el.

A rögtönítélő bíróság az ügyet rendes bíróság elé utalta, mert az egyik sértett távolmáradt a bíróság ügy találja, hogy ennek a sértettnek tanúk kihallgatása nélkül az ügy nem bírálható el.

Kétszer szökött meg a fogházból - megbilincselve állították elő a lőtárgyalásra

A debreceni törvényszék dr. Főenyessy Sándor elnöklele alatt működő büntetőtanácsa kedden vonta felelősségre ifjú Rapcsok József 23 éves hentes, hétvezér-utca 25. szám alatti lakost, aki ellen a királyi ügyészség négyrendbeli lopás büntetése miatt emelt vádat. Rajta kívül Tóth János napszámos, Keresztési utca 40. szám alatti lakos négy, egy fiatalokú pedig háromrendbeli lopás büntetével vádolva került a vádlottak padjára.

Ifjú Rapcsok József már nem éppen ismeretlen a büntetőhatóságok előtt, hiszen eddig vagyongyűlési, bűncselekményért kétszer ítélték el. Az elfekvő iratok és saját beismerése szerint egy alkalommal 17 fogolytársával leütöttek két fogházort és megszöktek a büntető intézetből. Utána a kémelhárító osztálynál történt kihallgatása során ugrott neki az ablaknak, hogy megszököjön, de ebben megakadályozták. A jelenlegi bűnügyével kapcsolatos előzetes letartóztatása idején pedig kétszer szökött meg a debreceni királyi ügyészség fogházából.

Először május 12-én egy óvatlan pillanatban kísértél az ajtón és hazament, de az esti órákban visszatért és önként jelentkezett. Rapcsok azonban nem sokáig állotta a fogház levegőjét és 18-án a fogház hatalmas kökerítésén átmászva, ismét megszökött. Ezúttal már nem tért vissza önként, hanem egy hónappal később elfogták és úgy vitték vissza.

A 9 órára kitűzött tárgyalást nem lehetett pontosan megkezdni, mert Rapcsok ragaszkodott ahhoz, hogy a tárgyaláson nem rab, hanem saját ruhájában jelenik meg. Tekintettel arra, hogy kétféle kézfűzéses és megszökött a fogházból kérésének eleget tettek, de kezét és lábát összevasalva kísérték be a főtárgyalási terembe.

A tanácselnök figyelmeztette Rapcsok Józsefet, hogy óvakodjon a szökési kísérlettől és utána intézkedett, hogy a bilincselést távolítsák el róla, majd megkérdezte Rapcsokot, hogy miért szökött meg a fogházból. Erre a vádlott igen érdekes választ adott. Nagyon éhes voltam. Hazamentem és megvacoroztam, majd önként jelentkeztem.

— És másodszor miért szökött meg?

— Mert nem jól éreztem magam.

— Miért nem jelentkezett ismét?

— Én mindig láttam, amikor kerestek, de nem fedeztek fel.

A vádirat szerint ifjú Rapcsok József januárban a MÁV birtokából 20 darab zsákokat, március 14-én pedig Tóth János és egy fiatalokú segítségével a Vágóhíd kökerítésén keresztül átmászva a Magyar Általános Értékesítő Szövetkezet birtokából három ládában 75 kg zsírt, március 20-án fiatalokú társával a Vágóhíd területéről a honvéd élelmiszerraktár birtokából két ládában 50 kg zsírt, végül március utolsó napjaiban a honvéd élelmiszerraktár és a debreceni Magyar Húsértékesítő Szövetkezet hűtőházából a lakat lefeszítése után öt ládában 125 kg zsírt lopott el.

Tóth Jánost ezenkívül még azzal vádolta a királyi ügyészség, hogy Monostorpályiban a

Utalvány nélkül

vásárlási könyvre kapható:
Férfi száras vagy félcipő box és sertés felsőrésszel.
Női szárcsipa box és sertés felsőrésszel.
Gyermek cipő erős bőr felsőrésszel fekete és barna színben.
Női őszi divatcipő különlegességek nagy választékban.
Tornacipő fekete és fehér színben.
KONTSEK Cipőüzletben

LEGUJABB

Sok olasz városban ismét megalakították a fasiszta pártot

Chiasso, szeptember 14. (Bud. Tud.) Felső-Olaszországból érkező jelentések szerint a fasisztaellenes politikusok egyrészenek sikerült elmenekülnie. Genovában már vasárnap újból megalakították a fasiszta pártot és sok más város követte ezt a példát. Az olasz helyőrségeket helyenként teljesen feloszlatták. A katonák elhagyták fegy-

vereiket és felszereléseiket és hazafelé igyekeznek. Valószínűnek tartják, hogy a fasiszta kormány általános mozgósítást rendel el, hogy a tömeges szökéseknek véget vessen.

Mussolini kiszabadítása után Észak-Olaszországban a Badoglio-kormány, a király és esetleg a Savoyai-ház sorsa megpecsételtnek látszik.

Az angol sajtó dühöng Mussolini kiszabadítása miatt

Lisszabon, szeptember 14. (MTI) Mussolini kiszabadítását a brit sajtó többé-kevésbé bosszantó eseménynek tünteti fel. A Daily Herald fejtegetéseiben tovább megy és egyenesen „súlyos mulasztással” vádolja a szövetségeket. A Daily Herald kiemeli, hogy a felelősség elsősorban Badogliora hárul, mert Mussolini az olasz kormány foglya volt. Mindez

azonban nem jelenti azt, hogy a szövetségesek nem követték el súlyos mulasztást. A szövetségesek megkövetelhetők volna, hogy Mussolini még a fegyverszünet kihirdetése előtt olyan helyre szállítsák, ahonnan megakadályozhatták volna szökését, vagy ahonnan könnyen átadhatták volna a szövetségeseknek.

Ismét megjelenik Mussolini lapja

Chiasso, szeptember 14. (Bud. Tud.) Meg nem erősített jelentések szerint Milánóban ismét megjelenik Mussolini lapja, a „Popolo d'Italia”.

Ruggero tábornokot, a lombardiai olasz csapatok parancsnokát vezérkarával együtt állítólag Innsbruckba, hadifogságba szállították.

Egy hivatalos német közlemény szerint Észak-Olaszországban olasz lázadó bandák tevékenykednek. Ezek — hírszerint — olyan ezredek, melyek a velencei, trentinói hegyekben és a Dolomitokban harcolnak a német csapatok ellen.

Kinevezték az új bolgár kormányt

Szofia, szeptember 14. (MTI) A régensnácus aláírta az új kormány kinevezéséről szóló rendeletet. Az új kormányt Bozsilov eddigi pénzügyminiszter alakította meg, aki megtartotta a pénzügyi tárcát is. Külügyminiszter Kirov eddigi ankarai

követ lett. Hadügyminiszter Ruszev altábornagy lett. A Bollov-kormány három tagja megtartotta tárcáját.

Szofia, szeptember 14. (MTI) Hétfőn este légiriadó volt Szófiában. Idegen repülőgépek nem érintette a bolgár fővárost.

Fordulópontoz jutottak a délolaszországi harcok

Berlin, szeptember 14. (MTI) Mint a Wilhelmstrassen mondják, minden jel arra mutat, hogy a délolaszországi harcok fordulópontoz jutottak. Mind Salerno környékén, mind az Ebolitól délkeletre folyamatosan lévő harcok azt mutatják, hogy a támadásban lévő német csapatok teljes sikerrel verik vissza partraszállási helyeikre az angol és amerikai csapategységeket. Salerno közelében ugyan még erős harcok folynak az ott még kétségbeesetten védekező angolokkal, azonban német katonai körök véleménye szerint a partraszálltak helyzete ezen a vonalon kilátástalan. Az amerikaiak főleg Ebolit közelében állanak súlyos harcban a németekkel, mégpedig elsősorban az 5. hadsereg egységei küzdenek itt.

Az új olasz kormány összetételéről még nem nyilatkoztak német részről, csupán annak megállapítására szorítkoznak, hogy a fasiszta ellenkormányban ügyszólván csupa ismert régi olasz politikus neve szerepel.

A keleti harctéren különösen a Krasnoarmszkoje és Vjazma közötti arcvonalon nagy erővel tombolnak a harcok az eddigi súlypontokon.

Dél-Olaszország egyéb részeiben, így Calabriában és Apuliában csak gyengébb német biztosító egységek tartóztatják fel a partraszállt ellenséget és ugyancsak kisebb jelentőségűek a Tarantó és Brindisi kikötőjében partraszállt angol-

Tokió, szeptember 14. (Német Távirati Iroda.) A császári főhadiszállás közölte, hogy a Kelet-Ázsiában tartózkodó olasz hadihajókat és egyéb vízi járműveket lefoglalták. (MTI)

Önálló debreceni balettestek rendezését tervezi Martinyi Alfréd, a Csokonai színház balettmestere

Szeretné, ha egy balett-öszbemutatót is rendezne a színház

A Csokonai színház igazgatója az új színházi esztendőre igen kitűnő és évek óta nélkülözhetetlen balettesoprotot szerződötett Kolozsvárról, melyhez szakirányítótul megszerezte Martinyi Alfrédet, a gráci operaház volt balettmesterét és szolótáncosát.

A balettesoprot és Martinyi Alfréd mosolyországbeli nagy tetszéssel fogadott bemutatkozása után beszélgettünk a balettmesterrel művészi multjáról és debreceni tervsíról.

— Tizenhat éves koromban kerültem ki Németországba — mondotta. — Évekig tanultam táncolni s hosszú ideig működtem Grázban, mint az operaház szolótáncosa.

Mint színész, filmet is szerepelttem, a Metternich című nagy német produkcióban, amelyben Simon Maresával táncoltam. Németországban rendkívül nagy a táncokultusz és érdekes, hogy a német színházak táncirányítói magyarok közül kerülnek ki.

— Sajnos, Magyarországon eléggé elhanyagolják a balettet és nem értékelik kellőképpen. Nálunk nincs irodalma, tehát fejlődése sem lehet. Mindig nagy büszkeséggel fogok visszagondolni arra, hogy mennyi szeretetben, támogatásban volt részem. A német közönség rendkívül szereti a magyar táncosokat s különösen egy-egy eszűdés-táncnál óriási sikereink voltak.

— Grázból márciusban kerültem haza s utána azonnal leszerződtem a kolozsvári színházhoz, ahol évad végéig működtem. Ez a balettgárda, amellyel most dolgozom, már saját nevelésem.

A debreceni tervekről érdeklődünk:

— Szeretnék ebben az évben Debrecenben több egész estés balettestet rendezni, részben a színház saját gárdájával, részben pedig vendégszereplőkkel. Szeretném, ha eljőne vendégszereplőnk Ottrubay Melinda és az Operaház balettesoprotjának néhány fiatal tagja. Ezenkívül van még egy nagyon kedves tervem, amit szeretnék megvalósítani: ösbemutató keretében előadni Sergej Bordiniev: Ezeregy éjszaka című balettkölteményét. Lehet, hogy elfogult vagyok, de a művészetek csúscoránájának tartom a táncot, amely minden művészetet magában foglal. Eppen ezért szeretném, ha Debrecenben minél többen, minél szélesebb rétegben megkedvelnék a balett művészetét.

— Tervebe vettem egy gyermek balettesoprot alakítását, melynek keretében debreceni gyermekeket tanítanék a színházban, akiket esetleg később színpadon is szerepeltethetnék. Martinyi Alfréd fiatal, ambiciózus és tehetséges táncművész akinek, reméljük, valamennyi terve megvalósulás stádiumába jut.

MINT VELEKEDIK A SZÜLŐ ES A TANÁR

Első kudarcba fulladt válasz után szülőket kérdeztünk meg. Azt mondta az egyik:

— El sem tudom mondani, mennyire örülök ennek a rádión történet foglalkozásnak! Hiszen kislányom — aki most megy negyedik gimnáziumba — már nem tudott írthon mit kezdeni az idejével. Játsoni nem játszik s már mindent — amit olvasnivalónak lehet nevezni — kiolvasott. Hála Istennek, hogy ilyen bölcsen rendelkeztek ezzel az oktatással, mert legalább gondolkodik a feladott anyagon...

De lássuk ezután, hogyan nyilatkozik az illetékes tanár a rádióoktatásról:

— Különösen a diákoknak nagy-szerű ez az oktatási rendszer. Legalább azokat, amiket már kissé elfelejtettek, átismételhetnek. Újabb nem igen nyújt a Rádióiskola — leg-alább is csak kismértékben —, de a régi anyag leglényegesebb részéből általános ismétlést nyújt, amellyel feleleveníti a régen tanultakat. Összintén szólva nagy örülök neki!...

A nyilatkozatok alapján tehát 3:1 a Rádióiskola javára...

Summa summarum, mégis csak kedveltek Debrecenben az újdonsült Rádióiskola! (szaci)

NAPIRENDE

1943. szeptember 15.

ANGLIÁBAN aggodalmat keltett az Olaszországgal kötött fegyverszünet. De nem katonai aggodalmak vezették a derék angolokat, nem is azért aggodtak, hogy az olasz had-erő kiválásával megerősödik Németország, sőt még az sem aggasztotta őket, hogy ezután majd nem lehet Rómát bombázni. Egyszerűen az, hogy — rettenetes — de a jövőben nekik kell ellátni szénrel Olaszországot. Az angol bányászok készülődtek arra is, hogy kijelentsék, ők ugyan nem dolgoznak azért többet, hogy az olaszok is kapjanak szénét. Sokan úgy vélték, hogy Olaszországnak egyáltalán nem is kell szén. — Végül egy lapvélemény megnyugtatta az aggodalmaskodókat, hogy nem kell félni, Olaszország mindenképpen az utolsó lesz azok közül, akik szénrel fognak Angliától kapni. És alaposan meg is indokolja, hogy miért. Ez az utolsó sorban nyilván azt jelenti, hogy bizony nem sok fog itt csurranni, cseppenni. Se szén, se más. Régebben úgy mondták ezt, hogy vae victis.

EP TESTBEN ép lélek — mondja a latin közmondás. Ehhez hasonló megállapításhoz jutottunk el akkor, amikor jelszavá vált, hogy a sport honvédelem. Erről ma mindenki meg is van győződve és egyre inkább megtörténik minden a sport fejlesztése érdekében. Ne tévesz-szen azonban meg bennünket az a néhány üzletember, aki sport jelszó alatt csinál attrakciót és vág zsebre óriási hasznokat. Annak idején, amikor Moreyon, a kubai néger ökölvívó Debrecenben lépett fel, tízezres tömeg vette körül a Stadiont, ugyanakkor, amikor egy amatőr ökölvívó versenyen alig jelenik meg 50—100 ember. Ez a tízezer ember nem tudta ugylát-szik, hogy mi az igazi sport. Mind-ezt azért írtuk le, mert, mint la-punkban beszámoltunk róla, Moreyon beismerte a bunda és ék-szerlopást, amivel vádolták, de az-zal védekezett, hogy elzülött és pénzét eltékozolta. Könnyen meg-keresett havonta 5—6 ezer pengőt is — mondotta —, de ez a pénz sem volt elég. Szóval azzal, hogy ökölvívó versenyen vett részt, egy-két kis tisztviselő évi jövedelmét kereste meg és költötte el az ol-válában. A vége — ez lett. Csep-pet sem sajnáljuk a néger ökölví-vót, csupán azt sajnáljuk, hogy sokaknak ilyen kiabáló és durva bizonyítékok kelljenek még ahhoz, hogy a profi ökölvívás nem sport.

NEMZETVÉDELEM

Nagyjaink dicsérete

Mi nem szoktunk túlságosan dic-sekedni azzal, hogy mi mindent adott nekünk az Uristen. Nem igen szoktunk kiállani azzal, hogy mily-en szellemi nagyok emberi nagy-ságok születtek fajtánkból egy év-ezreden keresztül. Van valami hal-vány kísérletezés, melyet úgy isme-rünk itt, ott megjelenő cikkekben: mit adott a magyar nemzet a vil-ágnak. Ez azonban csak kísérlet és jellemző reánk, hogy még itthon se nagyon ismerjük és ismertetjük legjobbainkat azokkal, akikre ez nagyon is ráférne.

Csak egy példát mondok el, ez azonban rávilágít sok mindenre. Elsősorban rávilágít arra, hogy mi minden tennivalója van a nép-pel foglalkozók tisztjes hadának.

A debreceni Nagytemplom terén álló Kossuth-emlékmű előtt mentem el a napokban. Akaratlanul is ta-nuja voltam egy látszólag kímélet-len jelenetnek, mely a következő szereplők közben játszásával zaj-lott le.

Ifjú falusi menyecske sietett a szobor előtt. Hátán bolyu. Jobb kezét apró, meztlábás kis fiú szo-rongatta, aki inkább hátrafelé né-zett, mint előre, így aztán hallatlan kitarással hátrállta az anyát a menetben. Távol, a szobor talpa-zalott öt évesnek látszó fiúcska ál-lott és nagy álmélikodással csodál-ta a szobrot és annak minden alak-ját. Természetesen fogalma se volt arról, amint alább látni fogjuk, hogy kik és mik azok, akik ennyire lekötötték a figyelmét.

Arra figyeltem fel, hogy a me-nyecske tarkaszakadtából harsog-tott a szobor előtt álló fiúcskára: — Pista, gyere már, a fene a kis-bokád!...

— Csak ezeket nézem! — harsog-ta vissza a gyerek és a szobor alakjaira, egykori tisztjes magyar urak bronzba öntött figuráira mu-tatót.

— Azonnal jöjj ide, mert nyom-ban megfeszítlek, mi a fenét nézel azokon a szerezcseneken!...

Ennyi az egész.

Hirtelen azt se tudtam, hogy nevessek, vagy bosszankodjak.

A harmadikat választottam. — Könny és hang nélkül kesereg-tem.

Ez a menyecske, nyilvánvalóan falusi fiatal asszony, a két gyerek az övé. Nem lehet több húsz eszt-endősnél a jelek szerint. Tehát mostanában járt iskolába. Nyilván

nem Bereg megyéből, de valószí-nűbb, hogy Hajdú megye valamelyik községéből jött el akár a piac-ra, akár ügyes-bajos ügyeinek inté-zésére.

Talán többször, esetleg helen-ként kétszer is megteszi ezt az utat a debreceni Nagytemplom előtt, míg a vásártéri állomástól a Rákó-czi-utcai piacig eljön. Es számtalan-szor látta és látja az ország egyik legszebb Kossuth-emlékművet, de nem, ez nem több, mint holmi sze-recsenyeket ábrázoló micsoda.

Magában véve semmi, észre is alig kellene venni, de én mégis azt vallom, hogy sok, felette sok itt a tennivaló. Nem volt erőm és ked-vem, hogy elővegym a menyecs-két megvizsgáljam, hogy miről is van hát szó. Tudja, vagy hallotta valaha, ki volt „Kossuth-apánk”, van fogalma arról, hogy a Kossuth szobor környezetében állók mind, mind szereplők hősei a diadalmas magyar szabadságharcnak és kor-nak. Van-e fogalma, hogy Kossuth-on kívül sokan vannak még a magyar történelemben nagyok, kik-nek erényeit, értékeit és érdemeit ér-demés, sőt kell is ismerni minden falusi tűzhelyen ugyanúgy, mint a legfényesebb palotákban. Nem volt erőm, nem volt kedvem és nem volt bátorságom kérdéseket feladni, mert a válasz sora két-ségbefőzően lesújtó lett volna. An-nak a lelkeben aligha van a nem-zeti tudatos magyarságnak szikrája, aki itt a debreceni Nagytemplom tövében álló hazafias emlékmű alakjaiban szerezcsenyeket lát.

Ezer és száz mód van arra, hogy ez az állapot és az ilyen már nem is fonák helyzet megszűnjön.

Minden módot és alkalmat meg kell ragadni arra, hogy rádöbben-jen népünk arra a hallatlan elma-radottságra, a magyar viszonyok és történelmi események tengerében elképzelhetetlenül járatlanságra és igyekezzék pótolni azt, amit már régen tudnia kellene.

Felvilágosítani, belátásra bírni, magyarább lelket teremteni beléjük minden időt és minden alkalmat fel-használni, hogy a nemzeti hit és nemzeti tudat lángoljon. Kevesen vagyunk, minden falusi asszonyra, minden vidéki anyára nagy szüksé-günk van, ők nevelik kezünk alá az országot, hát legalább ők tudják azt, ami nélkül se jó anyák, se jó magyarok nem lehetnek.

Sz. R. I.

Megkezdődött a Rádióiskola a debreceni diákok és szülők nagy öröme

Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter beszéde. — Vélemények az újdonsült és legpraktikusabb iskoláról

Kissé szokatlan látvány volt tegnap reggel röviddel nyolc óra után hogy egyetlen diákot, sőt 10—20 év közötti ifjakat sem lehetett látni az utcán.

Persze, megkezdődött a legcélszerűbb iskola, a Rádióiskola!

A Rádióiskola ünnepélyes megnyitását — kedden reggel — Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter intézett felhívást a magyar diáksághoz.

— A mai rendkívüli idők alatt a tanulóiifúság nagy része csak novemberben kezd meg az iskolai munkát — mondotta a miniszter. — Ez azonban nem ok és nem alkalom arra, hogy ne dolgozzatok, sőt ellenkezően, ma mindenkinek teljes erejével kell dolgozni és részt venni a nemzet erőfeszítéseiben. Munkátokat igyekezzétek megkönnyíteni. Ezért naponta hallgassátok a rádióban tanáraitok és tanítólitok

előadásait. Legyelek buzgó hallgatói ezeknek a rádióelőadásoknak fogjátok fel a hullámokon át azt, amit nincs módokban az iskolában közvetlen közelségben hallani. Amit a rádió útján tanultok, egészítsétek ki legjobb tudásotok szerint és mutassátok meg, ha majd számonkérők töletek az eredményt az iskolák, méltóak vagytok a bizalomra s ti is követhet a magyar hősök példás kötelességjeljesítését. Rátok várnak a magyar jövő erkölcsi, szellemi, gazdasági, társadalmi és honvédelmi kötelességei. Ne feledjétek el, hogy szabadságunkért és függetlenségünkért dolgozunk. Bizom Benneteket és tudom, hogy öntudatos lelkesedéssel a magyar hagyományokhoz híven készültök arra a munkára, amely Rátok vár. Isten áldása kísérjen Benneteket!

Első nap az „iskolában”

Es megkezdődött az iskola.

A 6—10 éves gyermekeknek a hét napjaival, a 10—14 évesek helyesírási gyakorlatokkal, míg az idősebbek történelemmel, némettel foglalkoztak. A hangulatos, színes előadásokat a diákok — amint tapasztaltuk — nem kényszerből, hanem kedvvel hallgatták.

Nem csoda, hiszen a két hónap alatt elpuhultak a szemlítettől, s jól esett egy kis tanulás is...

De lássuk, miként vélekednek a debreceni diákok az újdonsült „iskoláról”.

Első interjúanyunk egy harmadikos kislány. Eppen a készülék mellett ül s nagyban lekvároskenyert majszol. Nagyon s véleményének teljes tudatában válaszol:

— Örülök, hogy végre egy kicsit foglalkoznak is velünk. Hiszen nem

is tudtam volna már mit csinálni az időmmel. Így jól jött a tanítás.

Elmondja azután, hogy nem kényszerből, hanem kedvvel tanul. Szívesen ül le a rádió mellé...

Bezzeg nem így nyilatkozik már egy felsős diák. Két cigarettaszítpantás között mondja:

— Hogy őszinte legyek: csalód-tam a Rádióiskolában. Nem ezt vár-tam tőle. Például a 14—18 évesek félórájában történelemből tartottak előadást „Az Uraltól a Kárpátokig” címmel. Azt nem tudom, minek ily előadást tartani, holott ez nem fel-sős, hanem legfeljebb negyedikes gimnáziumi anyag... Egyszóval csalódtam benne... Hacsak ké-sőbb nem térnek át arra, amit tény-leg tanulunk a felsőbb osztályok-ban...

Abek
fisek
isek
SZERKE
PERENC
TEL: 2
8 OLD
A m
Meglő
szemben
me soha
Az oász
Olaszors
túnetek
ponton,
bantakoz
keddi ha
adnak s
körül pa
kemény
pánksze
hajhadu
Ezekt
magyar
gatott é
menyke
sorsuk
pant mé
juk fejű
tünk kav
pén. Az
van, kife
csak tísz
lyes érte
tartani a
ugyanak
vát is.
Az bi
nyugodt
egén cí
szünk el
indított
most me
leménye
semmi o
lomra, v
válo me
Mert
szok sz
próbálk
abba a
nensre t
„sikerük
hanem
a polgá
sével, a
madásol
hatásav
lgy látj
mó nag
engedi
sírámok
csak a
nak az
mészete
gondolk
háborút
tudjuk,
súlyos r
azokkal
Ha a
világese
hét ism
nyújtot
tanul je
csak el
mában
lyet a
mény é
de még
kislitűs
híntse
A ma
jelenség
ni, csir
telépn
Magy
állam v